Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 2 (6. 491) 1988 йил 4 январь, душанба Баҳоси 3 тийин

Янгиланиш йўлидан

АТТЕСТАЦИЯ САБОҚЛАРИ

Партия сафларини соғломлаштириш, мустаҳкамлаш, ҳар бир коммунистнинг авангардлик ролини оширишда коммунистлар аттестацияси муҳим роль ўйнамоқда. Собир Раҳимов районидаги «Геологоразведка» заводида ҳам кўплаб коммунистлар меҳнат қилишади. Корхонада коммунистлар аттестацияси юксак талаблар даражасида ўтмоқда. Аттестация даврида ҳар бир коммунист билан давр руҳида, КПСС XXVII съезди қарорларидан келиб чиққан ҳолда суҳбат ўтказилмоқда. Уларнинг қайта қуриш ва жадаллаштириш программасини амалга ошириш ишига қўшаётган шахсий ҳиссаси ҳам холисона баҳоланяпти.

Аттестация партияга тасодифан кириб қолган, қайта қуриш ишида актив қатнашмаётган, партия ишидан умуман ажралиб қолган пассив коммунистларни ҳам аниқлаб беряпти. Коммунист Н. Прунов заводнинг 1-цехида кўп йиллардан буён слесарь-йиғувчи бўлиб ишлайди. Лекин кейинги пайтда ишга ичиб келадиган одат чиқарди. Меҳнат интизомини бузди. Огоҳлантириш, танбеҳлар кор қилмади. Комиссия Н. Пруновни коммунист деган номга нолойиқ деб топди ва аттестациядан ўтказмади. Коммунистлар Собиржон Шотурсунов, Виктор Орлов, Анатолий Бурмистровларнинг ҳам фаолиятлари ҳозирги кун даражасида эмаслиги таъкидланди.

Хуллас, аттестация сабоқлари фойдали бўлмоқда. Ҳозиргача корхонанинг 33 коммунисти аттестациядан ўтди.

БАРАКА — ТЕЖАМДА

Қайси корхонада давлат мулки кўз қорачиғидек сақланар экан, ундан тежаб-тергаб фойдаланилар экан,, демак ўша ерда ютуқ ва ғалабалар ҳам бўлаверади. Тежамкорлик— бу аввало давлат мулкига нисбатан катта ҳурмат белгиси ҳамдир. «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ана шу масалага алоҳида эътибор берилмоқда. Маълумки, бу ерда асосий хом ашё металл ҳисобланади. Ундан омилкорлик билан фойдаланиш ҳар бир ишчининг бурчидир. Ўтган йили ҳам корхона меҳнаткашлари тежамкорликка оид бир қатор тадбирларни амалга оширдилар. Чунончи, 2 минг тоннадан зиёд металл тежаб қолинди. Тежалган металл эвазига завод коллективи пландан ташқари бир нечта трактор тайёрлашга эришди. Бу 4 миллион 800 минг сўмлик қўшимча маҳсулот, демакдир.

Корхона қошида махсус конструкторлик бюроси ишлаб турибди. Бюро мутахассислари томонидан тежамкорликка оид кўпгина таклиф ва ихтиролар киритилмоқда. Масалан, кейинги бир йил мобайнида конструкторлар 20 га яқин янги ихтиро билан чиқдилар. Ана шу ижодий ечимларни ишлаб чиқаришга жорий этиш туфайли талайгина иқтисодий самара олинди. Фактларга мурожаат қилайлик. «МТЗ-80х» маркали тракторни яратишда металл қолдиқларидан фойдаланиш натижасида 82,5 тонна металл тежалган бўлса, «2 ПТС—4—793 А» маркали прицепдаги деталлар сонини қисқартириш эса 182 тонна металлни иқтисод қилиш имконини берди. Металлни тежаш ишига муносиб ҳисса қўшиб келаётган цехлар бирлашмада талайгина. 3, 16, 20, 24-цехлар энг тежамкор цехлар ҳисобланишади. Ана шу тежамкорлик соҳасидаги мусобақада айниқса 7-механика-йиғув цехи пешқадамлик қилаётир. Мазкур цехда давлат қабули жорий этилган куннинг дастлабки дақиқалариданоқ тежамкорликка ҳам алоҳида эътибор берилиб борилди. Бу ерда мавжуд объектив қийинчиликларга қарамай, цех коллективи йил давомида 40 тоннадан ортиқ металлни тежаб қолди. Ана шу тежалган металл эвазига планга қўшимча 9 минг 600 сўмлиқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Тежамкорлик ишига цехдаги 11 та асосий ва 6 та ёрдамчи ишлар билан шуғулланувчи бригада аъзолари муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Айниқса, ёш коммунист Асом Қосимов етакчилигидаги бригада «Т—28—Х4» маркали тракторларининг олд қисми деталларини сифатли тайёрлаб, уларни тез ва соз йиғиб бермоқда. Василий Нихорошков бошлиқ бригада билан мусобақалашиб ишлаётган бу коллектив Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги арафасида ўн иккинчи беш йилликнинг икки йиллик планини бажарган эди. Цехда ўз касбининг усталари жуда кўп. Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери Муҳаммаджон Туробов, Ленин ордени нишондори, СССР Давлат мукофоти лауреати, коммунист Вера Харитонова ва Сергей Катковлар ҳар бир ишда бошқа тракторсозларга намуна бўлмоқдалар.

— Тежамкорлик — бу хасислик эмас, —дейди цех бошлиғи Семён Моисеевич Ромалис. —Балки халқ мулкидан эҳтиёткорона, тежамкор руҳда фойдаланиш демакдир. Коллективимизга келаётган ишчидан меҳнатсеварлик, изланувчанлик каби фазилатлар билан бирга, тежамкорлик хусусиятини ҳам талаб қиламиз. Цехимиз коллективи беш йилликнинг иккинчи йилини яхши натижалар билан якунлади. Учинчи йил учун янги социалистик мажбуриятларни ишлаб чиқдик. Давр талаби асосида меҳнат қилаётган тракторсозларимиз изланувчанлик, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш вазифаларини ҳам оқилона ҳал этаётирлар. Айни пайтда заводимизда янги маркадаги тракторни синовдан ўтказмоқдамиз. Янги йилдан бошлаб ана шу трактор дала меҳнаткашларига етказиб берилади. Унга тежамкор руҳда меҳнат қилаётган коллективимизнинг ҳиссаси ҳам қўшилиши шубҳасиз.

С. ИКРОМОВ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Мазмунли умр — олтин китоб

Эшикдан уйига ҳаяжон билан кириб келган Гулнора газета ва журналлар орасидан қоғозни олдида отасига узатди.

— Дадажон, сизга телеграмма...

— Кимдан экан, қизим, — дея шошилиб телеграммага кўз югуртирди-ю, мамнун жилмайди.—Шокиржон ҳаммамизни Янги йил билан табриклабди онаси, — деди-ю, ўйчан кўзлари билан бир нуқтага узоқ тикилиб қолди, хаёл уни узоқларга олиб кетди.

... Ўшанда Шокиржон ўт-олов йигит эди. Анча вақтгача негадир ишга бўйни ёр бермай юрди. Лекин устози сабр-тоқат билан унга йўл-йўриқ кўрсатди. Насиҳатлари зое кетмади. Кейинчалик Шокиржон илғорлар қаторидан ўрин олди. Шу ердан армия сафига кетди. Хизматдан тўғри ўз корхонасига ишга келмоқчи. Буни ҳар хатида устозига ёзиб турибди.

Кечагидек эсида. Бахтиёр Мустақимовнинг ҳам Тошкентдаги 10-автомобиль ремонти заводига ишга келганига йигирма йил бўлибди. У шу ерда чинакам бахтини топди, оилали бўлди, бири-биридан ширин фарзандлар кўрди, кўплаб шогирдлар етиштирди.

Марҳабо опанинг овози унинг ширин хаёлларини бўлиб юборди. Шогирди Шокиржондан келган телеграмма сабаб унинг кўз олдидан босиб ўтган ҳаёт йўли гавдалангандек бўлди. Чиндан ҳам мазмунли умр —олтин китобдир.

Бу ҳақ гап.

М. КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТДА: Бахтиёр Мустақимов.

Т. Каримов фотоси.

Область мукофоти лауреатлари

Йилларни ортда қолдириб

Трамвай йўловчилар билан тирбанд. Кимдир кечки ўқишдан, бошқа биров сменадан қайтаяпти. Салоҳиддин ҳам амалга оширган ишидан мамнун, хурсанд. Эртанги кун тўғрисида ўйлайди, суқланиб атрофга, кўчага қарайди.

Тун қўйнидаги шаҳарнинг файзи ўзгача. Муҳташам бинолар, уларга салобат бағишлаб турган неон чироқлари-ю, ҳар хил рекламалар киши эътиборини ўзига тортади. Ана таниш бекат. У туртиниб-суртиниб трамвайдан тушади. Қадрдон кўча. Кўп юрмасдан ўнгга бурилиб, қўнғироқ тугмасини босади. Ҳовлида оёқ товушлари эшитилиб, турмуш ўртоғи унга пешвоз чиқади:

— Яхши келдингизми?

Ёнида ўғилчаси Сирожиддин. У ўғлини даст кўтариб бағрига босади. Юз-кўзларидан ўпади.

— Нега ҳалигача ухламадинг?

— Дилноз опамлар ҳам ҳали ухламади-ла, — дейди Сирожиддин.

— Нима қилаяпти?

— Боғча опаси янги йил тўғрисида шеър ёдлаб келинглар деган экан, — ўғлининг ўрнига жавоб беради она.

— Сен ҳам ёдладингми, ўғлим?

Сирожиддин онасига юзланди.

— Ўргатасиз-а, ойи.

Салоҳиддинда чарчоқдан асар ҳам қолмайди. Бахтиёр ота смена нормасини ортиғи билан адо этганини-ю, область мукофоти лауреати бўлганини ҳам унутди.

Дарвоқе, Тошкент пластмасса фурнитуралари экспериментал заводининг ишчиси Салоҳиддин Насритдиновнинг область мукофоти лауреати бўлганлиги ҳақидаги хабар кўпчиликни тўлқинлантириб юборди. Касбдошлари, мусобақадошлари эришган ютуғи билан уни астойдил қутладилар. Корхона гальваник участкасининг бу моҳир ишчиси касб танлашда адашмаганидан беҳад шод. Мана, олти йилдирки, у моҳир слесарь-созловчи сифатида самарали меҳнат қилиб келмоқда. Мана шу ерда унга катта ишонч билдиришиб, партия сафига қабул қилишди. У бажараётган ишдан нафақат бригада, балки бутун цех ишчилари ҳам мамнун бўлишаётир.

Салоҳиддин Насритдинов ўзидаги барча яхши фазилатлари билан коллектив ишончини қозонган, уларнинг ҳурмат-эътиборига мушарраф бўлган. Бригададаги ҳар бир киши қалбига йўл топа олади. У ўз ишининг масъулиятини доимо чуқур ҳис этади. Шу боисдан ҳам топшириқларни мунтазам ошириб, пухта бажаришга ҳаракат қилади.

Биз Салоҳиддин билан цехни айланамиз. Ҳар жой, ҳар жойда янги станоклар турибди.

Янги техника ва технологиянинг жорий қилиниши қандай самара бераётганлигини, қулайлик ва афзалликлари ҳақида сўраймиз.

— Янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш эвазига меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, иш сифатини янада яхшилаш ҳозир ҳамма жойда асосий вазифага айланган, — дейди Салоҳиддин Насритдинов. — Цехимизда бу борада қатор ишлар амалга оширилмоқда. Илгари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотни тайёрлаш учун бир бригададан ўн бир ишчи ва ўн бир станок банд бўлган. Ҳозир бўлса янги станокларда, бир ишчи — икки станокда икки ишчининг бажарган ишини уддаламоқда. Бу билан маҳсулот сифати ҳам яхшиланди, меҳнат унумдорлиги бирмунча ортди. Ниятим, янги йилгача қолган станокларни ҳам ишга тушириш.

— Ишдан бўш вақтларда нималар билан машғул бўласиз? — сўраймиз Салоҳиддиндан.

— Тўқимачилик институтида ўқийман, —дейди у.— Ишдан кейин ўқишга, ўқиш бўлмаган кунларда цехда қолиб станоклар билан шуғулланаман ёки халқ кўнгилли навбатчилари билан ҳамкорликда рейдларга чиқаман. Биз ёшларнинг меҳнатда ва ҳаётда фаол бўлишимиз учун барча қулайликлар яратилган, шундай экан ғамхўрликка жавобан ғайрат ва сабот билан ҳаракат қилишимиз, қалб қўримиз ва бор билимимизни ишга сафарбар этишимиз зарур.

Дарҳақиқат, шундай. Салоҳиддин Насритдинов бир сўзли йигитлардан. У айтганининг уддасидан чиқмагунча тиниб-тинчимайди. Шогирдларидан ҳам шуни талаб қилади. Ўргатади, ёрдамини аямайди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини нишонлашда меҳнатда эришган юксак кўрсаткичлари ва жамоат ишларида фаол иштироки учун у Тошкент область мукофоти лауреати унвонига сазовор бўлди. Айни пайтда моҳир йиғувчи-созловчи ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили ҳисобига меҳнат қилаяпти.

Б. ҚОСИМОВ.

Сўнгги соатда

◆ ВАШИНГТОН. АҚШ Президенти Р. Рейган ўзининг навбатдаги радиомурожаатида маъмурият ўртача ва камроқ масофадаги ракеталарни тугатиш тўғрисидаги Совет — Америка Шартномасини конгресс сенатига топшираётганлигини хабар қилади.

У сенатни шартномани ратификация қилишни чўзиб юбормасликка даъват этди. Президент шартномага биноан тарихда биринчи марта Америка ва Совет ядроли ракеталарининг бутун бир тури тугатилишини таъкидлади.

◆ БОНН. ГФР мудофаа министрлиги кеча Ғарбий Германия ҳарбий-денгиз кучлари қўшимча яна бир бирлашмани Ўрта ер денгизига, Вашингтон Форс кўрфазига кўчираётган Американинг ҳарбий кемалари ўрнига йўлламоқчи эканлиги ҳақидаги «Шпигель» ҳафтономасининг хабарини тасдиқлади.

Эскадра миноносеци ва уч фрегатдан таркиб топган бирлашма 21 январда Ўрта ер денгизига йўл олади. Шу билан бирга ҳарбий маҳкама вакили матбуотда пайдо бўлган ва гўёки Ғарбий Германия ҳарбий кемаларининг Ўрта ер денгизида доимий ҳозир бўлиши планлари ишлаб чиқилган, деган маълумотларни рад этди.

◆ МАНИЛА. Филиппиннинг беш вилоятида маҳаллий ҳокимият органларига сайловлар номаълум муддатга кечиктирилган. Мазкур сайловлар бутун мамлакатда 18 январда ўтиши лозим эди. Сайловларнинг кечиктирилишига сабаб «мазкур вилоятлардаги номзодлар ва уларнинг тарафдорлари қўлида қонунга хилоф равишда жуда кўп шахсий қуроллар тўпланиб қолган, шу сабабли ўша ерларда кенг террор бошланиши мумкин», деб кўрсатилади.

◆ Ғарбий Германиянинг «Люфтганза» компаниясига қарашли пассажир самолёти аварияга учраб, яксон бўлди. Фалокат Туркиянинг Измир шаҳри яқинида содир бўлди. Турк гражданларидан иборат 11 нафар пассажир ва экипажнинг беш аъзоси (ҳаммаси Ғарбий германиялик) ҳалок бўлган. Ана шу ҳақда Рейтер агентлиги хабар беради.

◆ Хитойлик археологлар Шанхай яқинида кўҳна даҳмаларни топишган. Уларнинг ёши олимларнинг тахминига кўра 4 минг 500 йилга тенг. Қабрлардан бирида ўз хўжайинлари билан дафн этилган тўрт қулнинг суяклари топилган. Бу топилдиқ қулдорлик тузуми Хитойда тарихчилар тахмин қилганидан 400 йил илгари вужудга келганлигидан далолат беради.

◆ Мозамбикда, ЖАР билан чегара яқинида пассажир поезди минага дуч келиб портлаб кетган ва МНС террорчилари ҳужумига учраган.

Тўқувчи зафари

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчи ва хизматчилари тўқувчи С. Пўлатовни меҳнат зафари билан табрикладилар. У ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йили шахсий топшириқларини муддатидан олдин бажарди.

Техника ва илғор тажрибадан самарали фойдаланиш муваффақиятнинг асосий омили бўлди. У 50 та ўрнига 96 та тўқув дастгоҳига хизмат кўрсатганлиги учун иш унумини 2—3 ҳисса оширишга эришди. Шуниси қувончлики, Сирожиддин Пўлатов тайёрлаган маҳсулотларнинг деярли ҳаммаси аъло сифатда қабул қилинмоқда. Тўқувчи ўтган йили планга қўшимча 45 минг метр газлама тайёрлашга эришди.

Мусобақа самараси

«Ташпромстрой» трестига қарашли пардозлаш бошқармасининг Б. Фозилов етакчилик қилаётган комплекс бригадаси аъзолари ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили социалистик мажбуриятларини анча илгари бажарган эдилар.

Айни кунларда бу коллектив Юнусобод массивида бунёд этилаётган саноат корхоналари қурилишида меҳнат қилмоқда.

Бригада ўтган йили бажарган ишининг 93 процентини «аъло» ва «яхши» баҳоларга топширган эди. З. Мавзитова, М. Гилязова, Т. Сарбоев, М. Саҳобиева сингари ўз ишининг усталари кунлик топшириқларини 130—135 процент адо этмоқдалар.

АНИҚ РЕЖАЛАР

Бригада пудрати асосида меҳнат қилаётган Қ. Тўраев бошчилигидаги коллектив ўтган йили пландаги 76 минг 340 квадрат метр ўрнига 79 минг 400 квадрат метр сувоқ ишларини муддатидан илгари бажарганди.

«Ташпромстрой» трестига қарашли пардозлаш қурилиш бошқармасининг бу илғор бригадаси 1988 йили бажариладиган ишларни бригада йиғилишида кўриб чиқди. Коллектив шахсий мусобақани авж олдириб, йил охиригача 79 минг 450 квадрат метр сатҳга жило бериш, ишнинг 96 процентини «аъло» ва «яхши» баҳоларда бажариш ва жароҳатсиз ишлашга аҳд қилган.

Пардозловчилар ҳозирги кунда шаҳримизнинг Юнусобод массивида қад кўтараётган янги корхона қурилишида меҳнат қилмоқдалар. Бригаданинг Ф. Болтаев, А. Тўраев, Л. Мардовкина, Т. Пўлатов каби илғорлари янги йилнинг биринчи ҳафтасини уюшқоқлик билан бошлашди.

Д. ОБЛАЕВ.

Биродарлашган шаҳарлар дўстлиги

СИЭТЛЛИК МЕҲМОНЛАР

Тошкент билан биродарлашган Сиэтл шаҳрининг камер музикаси намояндаларидан иборат группа ўтган шанба куни кечқурун пойтахтимизда самимий кутиб олинди. Меҳмонлар кеча якшанбада қадимий ва навқирон Самарқанд шаҳрига сафар қилдилар.

Бугун

биродарлашган Сиэтл вакиллари Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари бўйлаб зиёрат қилдилар.

Сафар программасидан Ўзбекистон композиторлари билан учрашув кўзда тутилган. Успенский номидаги музика мактабида бўладиган тадбирда меҳмонлар ижрочилик маҳоратини намойиш қилишади. Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваториясида бўладиган учрашув икки шаҳар халқларининг дўстлиги ва музика санъати тадбирига айланади. Бундан ташқари меҳмонлар чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти фаоллари билан учрашадилар, ўтган йили Сиэтлда ишлаб келган тошкентлик ошпаз Саттор Йўлдошев таассуротлари билан ўртоқлашади.

Сиэтл камер музикаси намояндалари группасига Сиэтл—Тошкент биродарлашган шаҳарлар комитетининг аъзоси, маданий ишлар комиссияси раиси Хэл Грин раҳбарлик қилмоқда. Мухбиримиз билан бўлган суҳбатда у қуйидагиларни гапириб берди:

— Гўзал Тошкентингизга учинчи марта келишим. Ҳар сафар катта таассурот оламан. Ҳайкалтарош Я. Шапиронинг устахонасида бўлганимизда санъаткор «Чэленжер» космик кемасининг ҳалокати ҳақида бизларга чуқур таъзия изҳор қилди.

— Камер музикаси чолғучилари ҳақида гапириб берсангиз.

—Бу группа алоҳида ансамбль эмас. У Сиэтлда бўлиб ўтган камер музикаси фестивали ғолиблари —турли касб эгаларидир. Чолғучилар музика асарларини дуэт, трио, квартет бўлиб ижро этадилар. Программада рус композиторларининг асарларигача бор.

— Мамлакатларимиз ўртасида ўтган йил декабрь ойида тарихий воқеа юз берди. М. С. Горбачев ва Р. Рейган ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги Шартномани имзоладилар. Бу воқеани сиз қандай шарҳлаган бўлур эдингиз?

— Биргина мен эмас, балки, Сиэтлнинг, АҚШнинг, қолаверса барча мамлакатларнинг халқлари Шартноманинг тарихий аҳамиятига юксак баҳо бермоқдалар. Бутун матбуот, радио ва телевидение уни ҳамон кенг шарҳламоқда. Чиндан ҳам бу ўнлаб йиллар эъзозланадиган катта воқеадир. Бу тарихий ҳужжат биродарлик алоқаларимизнинг янада тараққий этишида самарали таъсир кўрсатади.

А. ПЎЛАТОВ.

4 январдан 10 январгача

Об-ҳаво ва саломатлик

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтининг директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Н. М. Мажидов таҳрири остида.

Ўзбекистон ССР гидрометеорология марказининг маълумотларига кўра, шу ҳафтанинг асосий кунлари совуқ ҳаво сақланиб туради. Кечаси 1—6 даража совуқ, кундузи 1—6 даража иссиқ бўлади. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Шу кунлари ёғингарчилик бўлиши кутилмайди.

Ҳафтанинг охирига бориб кун исийди. Кечаси 3 даража совуқдан 2 даража иссиққача, кундузи 5—10 даража иссиқ бўлади. Ҳавода булут кўпайиб, ёғингарчилик бўлиши мумкин.

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти медицина метеорологик маълумотлари ва профилактикаси мутахассисларининг фикрига кўра, иқлим меъёридан кам фарқ қиладиган бундай об-ҳаво беморларнинг асосий қисмини унчалик безовта қилмайди. Бироқ ҳафтанинг охирида булутнинг кўпайиши, шамолнинг кучайиши, ёғингарчилик бўлиши юрак, томир ва ўпка ҳамда бўғинлар шамоллаши, айниқса ревматоидли полиартрит хасталигига чалинган беморларнинг кайфиятини нохуш қилиши мумкин. Қон босимига чалинган беморларда қон босими ошади.

Юрак-томир хасталиклари бўйича беморларни парвариш қилиш мақсадида врачлар кўрсатмасига биноан қон босимини бир маромга соладиган чора-тадбирларни кўриш ва оғриқ қолдирадиган дори-дармонларни бериш тавсия этилади.

Бўғинлар ва перефирик асаб системаси хасталикларига чалинган беморларга эса оғриқ қолдирадиган дори-дармонлар тегишли миқдорларда берилади. Об-ҳавода ўзини нохуш сезадиган беморлар врач кўрсатмасига биноан жисмоний зўриқишни бироз чеклаш билан нафас олиш машқларини кўпроқ бажаришлари ва оғриқ қолдирадиган дори-дармонларни қабул қилишлари лозим. Меҳнат ва овқатланиш тартибига жиддий риоя қилиниши керак.

ИШОНЧЛИ ВАКИЛ

Депутат ва наказ

Яқинда район Советининг топшириғи билан ўзга бир сайлов участкасида бўлишимга тўғри келди. Биз бу ерда учрашган ва суҳбатлашган кишиларнинг кўпчилиги «Депутатингиз ким?», деган оддий сўроғимизга ҳам жавоб беролмай қолишди. Ана энди холисона айтинг-чи, бир-бирини танимаган депутат ва сайловчилардан қандай иш талаб қилиш-у ва нимани кутиш мумкин? Ўзаро ҳамкорлик, мустаҳкам алоқа бўлмаган жойда эса табиийки, ҳамиша иш ўлда-жўлда бўлади, бошланган айрим ишлар ниҳоясига етмай қолиб кетади, ҳамжиҳатликка путур етади. Энг ёмони кишилар ўртасида ишонч йўқолади.

Бизда узоқ вақтдан бери бир одат ҳукм суриб келарди. У ҳам бўлса, янги сайланган депутатнинг унга бутунлай ёт бўлган сайлов участкасига ишончли вакил қилиб тайинланиши. Ахир аҳоли ўз депутатини, депутат эса бу ерлик кишиларни яхши танимагандан кейин улар ўртасида қандай самарали мулоқот бўла олсин. Узоққа бориб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Маҳаллий Советларга сайловлар даврида мени номзодим Чилонзор районининг 84-сайлов округидан депутатликка кўрсатилганда анча вақтгача «аҳоли билан тил топишиб кетаолармиканман», деган хаёлда қолдим.

Сайловчилар билан бўлган биринчи учрашувда гапимиз унча қовушмади. Бир-биримиздан ётсираб турдик. Наказларни ҳам унчалик тайини бўлмади. Назаримда сайловчилар «Қани олдин шу арзимаган майда-чуйда ишларни бажариб кўрчи, кейин сенга ишонайлик» қабилида иш тутишаётгандек эди.

Ўшанда улар менга ЖЭУларнинг масъулиятсизлигидан шикоят қилишиб, ёзда совуқ сув йўқлиги, қишда иссиқлик етишмаслигидан шикоят қилишганди. Тегишли ташкилотларнинг ёрдамида биринчи наказни бажардим. Лекин бу иш осонликча амалга ошақолмади. Қандай бўлмасин уни бажаришим шарт эди. Чунки одатда биринчи наказ — депутат учун синов вазифасини ўтайди. Унинг нималарга қодир эканлигини аниқлаб беради.

184-мактаб менинг округим территориясига жойлашган. Кейинги учрашувда ота-оналар шу билим даргоҳининг ремонт ишларига ёрдам беришимни илтимос қилишди. Кўп ўтмай бу наказ ҳам бажарилди. Ана шундан кейингина сайловчилар билан ўртамиздаги алоқа тикланди.

Маълумки, СССР Конституцияси ва амалдаги сайлов Қонунларига кўра партия, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари, шунингдек ҳарбий қисм бўлинмалари хизматчилари ўз йиғилишларида депутатликка номзодларни таклиф этишга ҳақли эдилар. Иттифоқдош республикаларнинг амалдаги қонунларига киритилган сўнгги ўзгаришлар ва тўлдиришлар туфайли эндиликда посёлка ва қишлоқ Советларига сайловлар компанияси даврида гражданлар умумий йиғилиши ҳам депутатликка номзодлар кўрсатиш ҳуқуқига эга бўлди. Бу, албатта, депутат билан сайловчилар ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ва Советлар ролини оширишда муҳим аҳамиятга эга. Ахир депутат ўзи истиқомат қилаётган маҳаллага ёки корхонага ишончли вакил бўлса нур устига нур бўлмайдими? Ана шунда сайловчилар ўз депутатидан кўпроқ талаб эта оладилар. Унга ишонишади, кўнгилдаги гапларни тортинмай айта олишади. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, бундай вазиятда депутатнинг масъулияти ҳам кўпроқ бўлади. У маҳалладошлар ишончини оқлашга ҳаракат қилади.

Яна бир масала устида тўхталиб ўтмоқчиман. Советлар ҳақидаги материалларда «Депутат ижроия комитет топшириғини бажаряпти», «Ижроия комитет топшириғи билан комиссия фалон ишни бажарди», деган сўзларга кўзингиз тушади. Лекин аслидачи? Депутат ижроия комитет учун кўпинча кутилмаган меҳмон бўлади. Чунки у бу ерга бирор бир наказ юзасидан келади. Келганда ҳам, «Гапим бошлиқларга маъқул тушадими, йўқми?», деган хаёл уни бир зум тарк этмайди.

Бир учрашувда сайловчилар менга бир неча уйлар ремонтга муҳтож эканлигини айтишиб, шу ҳақда менга наказ топширишди. Мен ушбу масала юзасидан район уй-жойлардан фойдаланиш трестига мурожаат қилдим. У ердагилар менга «Бундан ўзимизни хабаримиз бор. Сиз ўз ишингиз билан шуғулланинг» дейишди. Ранжиб район Совети ижроия комитетига борсам, улар «Ремонт масаласи билан уй-жойлардан фойдаланиш трести шуғулланади. Шундай экан ўшалар билан ишингизни битираверинг», дейишди. Хўш, энди нима қилишим керак? Ҳайрон бўлиб қолдим. Кейин таваккал қилиб бу ҳақда шаҳар Совети ижроия комитетига мурожаат қилдим. У ердагилар додимга етишди. Хайрият сайловчилар олдида юзим ёруғ бўлди. Аслида бунчалик сансалорликка ҳожат бормиди? Албатта, йўқ. Бу ҳаммаси ҳали бизда депутатнинг обрў-эътибори унча шаклланмаганлигини кўрсатади.

Кўпинча мендан, «Мана сиз район Советининг депутатисиз, қани айтинг-чи, вазифангиз фақат ўз округингиз бўйича сайловчилар наказинигина бажаришми ёки маҳалла ва корхонангиздаги ишларда ҳам депутат сифатида фаолият кўрсатишми?» деб сўрашади. Менимча, депутат ҳамма жойда фаол бўлиши керак. Унинг халқ хизматкори дейилишининг мазмуни ҳам шу бўлса керак.

Мен ишлаётган Ўзбекистон инженер-техник изланишлар давлат институтида турли миллат вакиллари меҳнат қилишади. Улар бир маслак, бир ғоя йўлида изланишлар олиб боришади. Катта коллективнинг ҳаёти ҳеч қачон жўнгина бўлмайди. Бировга у етишмайди, бировга бу. Мана шу туфайли улар баъзан менга мурожаат қилиб қолишади. Шундайлардан бири ёш эр-хотин Шамсиевлар оиласи бўлади. Улар менга квартира олишга қийналаётганликларини айтишди. Дарҳол комиссия тузиб улар яшаб турган жойни кўздан кечирдик. Очиғини айтганда, улар икки ёш боласи билан авария ҳолатидаги тор ва зах бир уйда яшашаркан. Комиссия қарори билан биз бу оилани биринчилар қаторида уй олувчилар рўйхатига киритдик.

Н. Эшонов институтимизга оддий шофёр бўлиб ишга келганди. Бир куни у менга ўқишга ҳаваси борлигини айтиб қолди. Биз уни геология-разведка техникумига ўқишга киришига ёрдамлашдик. Ҳозир у 4-курсда ўқияпти.

Кўпинча сайловчилар биз депутатларнинг асосий вазифамиз нималардан иборат эканлигини яхши билишмайди. Эътироф этиш керакки, бу саволга баъзан депутатларнинг ўзлари ҳам тўла жавоб бериша олмайди. Бир сўз билан айтганда, депутат халқнинг ишончли вакили, унинг дилидаги муаммоларини амалга оширишда ёрдам берадиган энг биринчи жамоатчи. Инсон омилини тўла таъминлашда партия ва ҳукуматнинг яқин кўмакчиси. Бу меҳнат аҳли иш ва турмуш шароитини яхшилаш учун боғчалар, маданий-маиший хизмат пунктлари, уй-жойлар қурилиши масалалари билан чинакам шуғулланиш демакдир. Меҳнат кишисининг маданий дам олиши ва унинг бўш вақтларини завқли ўтказишни таъминлаш учун жон куйдириш демакдир. Ана шундагина, депутат халқнинг ҳам ишончли, ҳам севган вакилига айланади.

Ғ. САЙДАЛИХЎЖАЕВ,
Чилонзор район Советининг депутати, «Халқлар дўстлиги» орденининг кавалери.

Касаба союз ҳаётидан

Ишчиларга қулайлик

Тошкент мармар ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиларининг яхши дам олишлари ва бўш вақтларини мазмунли ўтказишлари борасида корхона касаба союз ташкилоти турли тадбирларни амалга оширмоқда. Ҳар бир цехда дам олиш хоналари ташкил этилган. Бу ерда ишчилар шахмат-шашка ўйнаб, газета-журналларнинг янги сонлари билан танишишлари мумкин. Шанба ва дам олиш кунлари эса коллектив саёҳатлар уюштирилади. Кўплаб ишчилар дам олиш кунларини Чимён тоғ этакларида унумли ўтказадилар.

— Ҳар ойда бир марта социалистик мусобақа якунлари бўйича ғолибларга путёвкалар, фахрий ёрлиқлар берилади,— дейди бирлашма касаба союзи комитетининг раиси муовини А. Ҳошимов. — Мусобақа шартига кўра биринчи ўринни эгаллаган илғорларга кўчма Қизил байроқ ва пул мукофоти, иккинчи ўрин учун кўчма вимпель ва пул мукофоти, учинчи ўрин учун эса фахрий ёрлиқ ва пул мукофоти топширилади.

Ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йилида мармар плита тайёрлаш цехининг А. Чуралин ва гранит пиллапоялар тайёрлаш цехининг А. Татарин бошлиқ бригадалари ғолиб деб топилди.

Бу икки бригада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқларини олишга муваффақ бўлди.

Шахсий меҳнат беллашувида эса фрезерчи А. Бегматов ва силлиқловчи В. Лешев ғолиб деб топилди. Бу икки ишчи юбилей йили топшириқларини ошириб адо этганлиги ва сифатли маҳсулот тайёрлаганликлари учун ВЛКСМ Марказий Комитетининг фахрий ёрлиғи билан тақдирландилар. Шу кунларда корхона цехлари, бригадалари, бўлимлари ўртасида социалистик мусобақа авж олган. Бу мусобақалар ҳам ҳар ойда ва кварталда якунланади. Ғолибларга бирлашма фондидан пул мукофоти берилиб, уларнинг суратлари корхона «Ҳурмат тахтаси»га қўйилади, цехларга эса дипломлар берилади.

Бирлашманинг мавжуд 354 касаба союзи аъзолари социалистик мусобақа иштирокчиларидир. Улардан 106 киши меҳнат зарбдори деган номга эга. 21 киши эса инженер-техник ходимлар ва рационализаторлар сафига киради. 29 меҳнат илғорининг номи «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин олган.

Корхона ишчилари йиллик топшириқни 10 декабрда бажаришга муваффақ бўлдилар. 5 миллион 500 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Планга қўшимча 230 минг сўмлик маҳсулот, жумладан, 500 квадрат метр мармар плиталар, 300 квадрат метр гранит тайёрланди.

Меҳнат унумдорлиги 6,4 процентга ошди. Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ўтган йилга нисбатан 3 процент кўпайди. 55 минг сўмлик истеъмол буюмлари планга қўшимча тайёрланди.

Касаба союз комитети ишчиларнинг уй шароити, оилавий аҳволи билан тез-тез қизиқиб туради. Улуғ Ватан уруши ветеранлари, инвалидларига алоҳида эътибор берилмоқда.

Масалан, бу йил ремонт механика цехининг ветеран ишчиси Р. Мамадалиева, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси У. Мўминовларга имтиёзли путёвкалар берилди.

Бирлашма коллективи ва касаба союз ташкилоти шу кунларда ўзининг иккита дам олиш зонасини барпо этмоқда. Булар «Хумсон»нинг хушманзара жойида ва Чинозда бунёд этилмоқда.

Д. ОБЛАЕВ.

КАСБИНИ АРДОҚЛАБ

Оқшомга яқин контроль-ўлчов асбобларининг қизил лампочкаси липиллай бошлади. Бу 9 январь кўчасидаги троллейбус линиясида электр энергияси нормадан камайиб кетганлигидан хабар берар эди. Навбатчи монтёр Юлия Шмелева электр аппаратларини синчковлик билан кўздан кечирди. У проводларнинг бошқариш схемаларидаги носозликларни топди, кабель тармоқларини монтаж қилишга киришди. Зум ўтмай автомат линияларнинг электр қисмлари созланди. Троллейбуслар қатнови графикдан чиқиб кетмади.

Электр транспорт учун монтёрлик касби ниҳоятда масъулиятли ва эъзозли. Ю. Шмелева бу нозик касбни «Красновосточная» депосидаги 23-ҳунар-техника билим юртида қунт билан эгаллади. Амалий машғулот давомида электр ускуналарни ремонт қилиш, автомашина ва телемеханика асбобларидаги нуқсонларни бартараф этиш, аппаратураларни созлаш ишларини мукаммал ўрганди.

Мана, етти йилдирки, Юлия Дмитриевна Бешёғоч подстанциясида навбатчи электр монтёри бўлиб меҳнат қиляпти. Иккита юқори 1200 вольтли кучли двигатели ишлаб чиқарган электр озуқаси 9 январь, Байналминал, Ўзбекистон, Б. Хмельницкий, Комсомол майдони бўйлаб юрувчи 2, 3, 7, 14-троллейбус маршрутларини ҳаракатга келтирмоқда.

Ю. Шмелева контроль-ўлчов асбобларини регулировка қилиш ва созлаш ишларини Л. Анисимова, К. Мухортов, Р. Жапарова сингари монтёрларга ҳам ўргатди. Улар навбатчилик қилган куни линияларда троллейбуслар нормал қатнайди. Йўловчилар қимматли вақтларини бекатларда транспорт кутиш билан ўтказмайдилар.

Шаҳар электр транспортчилари электр хўжалиги хизматининг навбатчи монтёри Ю. Шмелевага катта ишонч билдириб, уни Киров райони 87-сайлов округидан район Совети депутатлигига сайладилар. Ҳозирда ўз касбининг фидойиси Энгельс кўчасида қуввати 3600 киловатт кучланишга эга бўлган подстанцияларни бунёд этиш юзасидан тушган наказларни бажариш билан шуғулланмоқда.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Нона Величко «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ўртасида муносиб обрў-эътибор қозонган. У беш йилликнинг учинчи йилини зарбдорона бошлади. Дастлабки кунлардаёқ смена нормасини 130 процентдан адо этяпти. Нона кооперативнинг 5-цехида электр станцияларн учун релелар йиғади. Бу борада катта малака орттирган. Шунинг учун ҳам унинг қўлидан чиқаётган релелар буюртмачиларга доимо манзур бўлмоқда.

СУРАТДА: Н. Величко.

М. Нуриддинов фотолари.

БУНЁДКОР № 1 (13)

Уй-жой қурилиши «Оқшом» назоратида

Истиқболли усул

Самарқанд дарбоза кўчасидаги эски уйлар ўрнини замонавий турар жой бинолари эгаллаб бормоқда. Кейинги икки йил давомида бу ерда мислсиз ўзгаришлар бўлди, янги микрорайон қад кўтарди. Унинг яқинидаги «Оқтепа» массиви ҳам анча шаклланди. Янги уйларни барпо этишда «Главташкентстрой»нинг 12-трестнинг 49-қурилиш бошқармаси қурувчилари фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Айниқса, Т. Саматов бошлиқ бригада бинокорлари зарбдорчасига ишлаб, ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида қабул қилган социалистик мажбуриятларини дастлабки кунлароданоқ пухта бажариб боришяпти. Улар йилнинг олти ойи ичида умумий ҳажми 10 минг 500 квадрат метр турар жой биносини пардозловчиларга топширишга аҳд қилганлар.

Коллектив бинокорларининг аксарияти ёшлар. Лекин шундай бўлса-да улар анчагина тажриба орттиришган. Бригада аъзолари бошқармада биринчилар қатори пудрат асосида ишлашга ўтдилар. Бу истиқболли усулнинг самараси катта бўлмоқда.

— Ўзим қарийб 20 йилдан бери қурилишдаман, — дейди Т. Саматов.— Бригадага бошчилик қилаётганимга эса ўн йилдан ортди. Шу йиллар мобайнида коллективимиз ишига деярли эътирозлар билдирилгани йўқ. Фақат сифатли бинолар қуриб келаяпмиз. Пудрат шартномаси асосида ишлаётганимизга ҳам уч йил бўлди.

Бригадир ҳақ. Улар учун бригада пудрати қурилиш-монтаж ишларини жадаллаштиришнинг қудратли таянчи бўлиб қолган. Янги метод асосида ишлашда Т. Саматов бригадаси ўз муваффақиятлари билан бошқармада кўзга ташланиб қолди. Бригадирнинг ўзи ҳам тиниб-тинчимайди. Жонкуярлик кўрсатиб, бошқаларга ўрнак бўлади. Коллективдаги Д. Гулихов, В. Клос, Л. Валиева, К. Улибин каби ўз касбининг усталари ҳам бошқалардан ёрдамини аяшмайди. Бригада айни кунларда социалистик мусобақани авж олдириб ишламоқда.

Ҳадемай бу ерда яна бир янги уй қад кўтаради. Янги микрорайоннинг чиройига чирой қўшаётган Т. Саматов бошлиқ бригада қурувчилари ҳозир ана шу қувончли кунни яқинлаштириш учун зарбдорчасига меҳнат қилишяпти.

Б. ЭРГАШЕВА.

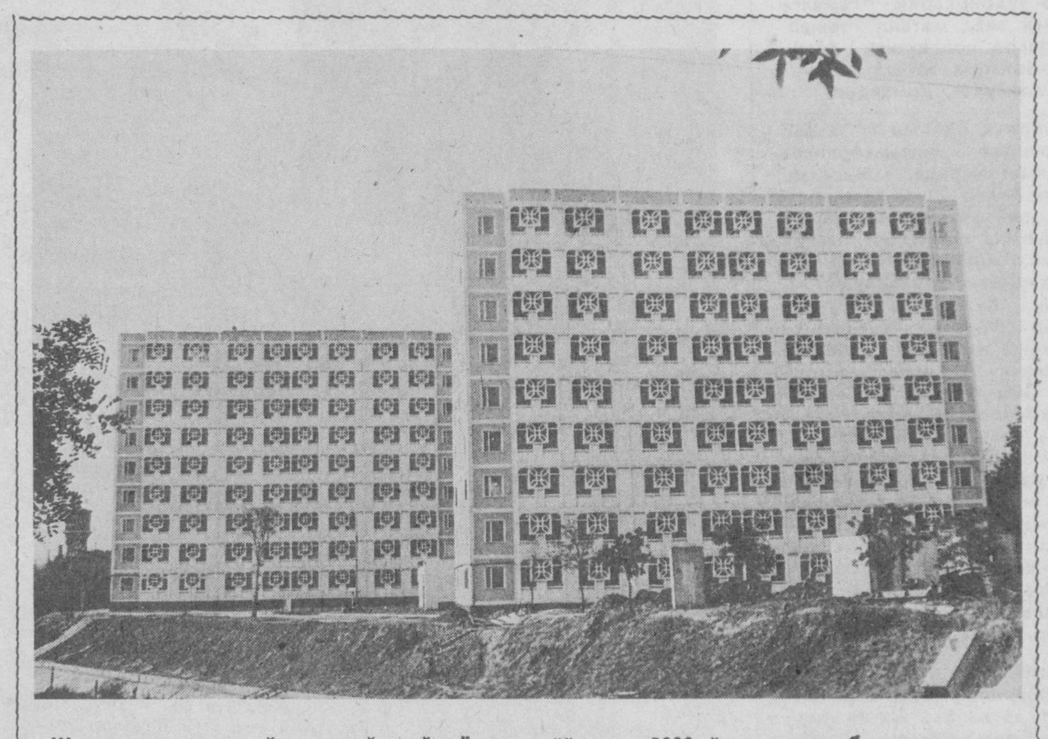

Шаҳримизнинг чиройига-чирой қўшаётган, унинг архитектура қиёфасини янада кўркам қилишга ҳисса қўшаётган — минг-минглаб қўли гул қурувчилар, бунёдкорлардир. Қайси районда бўлманг, қад кўтараётган янги объектларни кўрасиз.

Қурувчилар олдига жуда катта вазифалар қўйилган: 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш учун қурилиш суръатига-суръат қўшиш, иш сифатини янада ошириш талаб этилади.

СУРАТДА: Куйбишев кўчасидаги янги турар жойлар.

КЕНГ ВА ШИНАМ

«Бошлиқ» массивида 9 қаватли 108 квартирали турар жой биноси фойдаланишга топширилди. Унда қурилиш-монтаж ишларини «Главташкентстрой»нинг 2-қурилиш бошқармасининг Дмитрий Колесников етакчилигидаги комплекс бригадаси аъзолари амалга оширдилар.

Пардоз ишларини эса 3-пардозлаш ишлари бошқармасининг Наби Раҳматуллаев, Ҳафиза Зайнобиддинова, Светлана Гораева бошчилик қилаётган комплекс бригадалар бажарди.

Сифатли қурилган квартираларнинг хоналари кенг ва шинам, эгаларига манзур бўлди.

Уйсозлар ҳиммати

«Ивановолик тўқимачилар» массивида 1-уйсозлик комбинатининг 2-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари катта ҳажмда қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар.

— Ҳаммаси бўлиб бу ерда 18 та янги турар жой биноси тикланди, — дейди қурилиш бошқармасининг ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Мирзокир Миробидов. — Айни кунларда эса нон магазини қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Янги объектда Николай Ермолович бошчилик қилаётган комплекс бригадаси қурувчилари инженерлик коммуникацияларини ўрнатмоқдалар. Уларнинг Злобин методи асосида ишни ташкил этаётганликлари туфайли ютуқлар ҳам ой сайин салмоқли бўлиб бормоқда.

О. ДИЛМУРОДОВ.

СИФАТ ЖОНКУЯРИ

Уч хонали шинам квартиранинг деворларига гулқоғозлар дид билан ёпиштирилган. Эшик ва деразалар ҳам ихлос билан оқ рангга бўялган. Захар дераза ва эшикларни очиб-ёпиб, кам-кўстини текшириб юрарди. Бир пайт у ошхона эшигига жиддий тикилиб қолди. Уни қайта-қайта очиб-ёпиб, кўздан кечирди. Кейин бошини норози тарзда чайқаб, эшикни ўрнидан кўчирди. Шериги билан уни тузатишга киришган Захарнинг хижолатли қиёфасида «Мендан кетгунча қабилида иш қилиш яхши эмас!» деган дашном, танбеҳ бор эди.

У созланган эшикни қайта жойига ўрнатиб, яна очиб-ёпиб кўрди-да, ишидан кўнгли тўлиб, чеҳрасига табассум қалқиди. У доимо майда ишни ҳам зўр ҳафсала билан бажариш керак деб билади. Чунки яхши ишга ҳам, ёмон ишга ҳам кўникма майда-чуйдадан бошланади-да. Майда ишга ҳафсаласи йўқ одамдан катта ишни кутиб бўлмайди. Худди шу фикрни у отасидан эшитганди. Лекин Захарнинг ўзи бунга бошқача йўсинда ёндошди, унинг учун дурадгорлик — майда иш эмас, санъат, ўз касбини чин дилдан севган кишининг иши эди.

— Биз уй-жой қурамиз, — дейди Захар Хайрутдинов. — Бу уйларга ўзимизга ўхшаган одамлар келади. Келинг, хаёлан уларнинг ўрнига ўзимизни қўйиб кўрайлик. Чала қоқилган полга, қийшиқ ромга, нотекис сувоқ қилинган деворга назаримиз тушиб, дилимиз ранжимайдими? Тўғри, планни бажариш шарт, аммо ишнинг сифати ундан ҳам муҳим.

Ҳа, Захар Хайрутдинов ана шундай фидокор қурувчи. У кўп йиллардан бери 2-уйсозлик комбинатининг 4-қурилиш бошқармасига қарашли Л. Қашенко бошлиқ бригадада самарали меҳнат қилиб келмоқда. Ҳозирги кунда у ишлаётган коллектив аъзолари Лоҳутий кўчасида барпо этилаётган 154 квартирали турар жой биносида сўнгги ишларни амалга оширишмоқда.

ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДАГИ ИМКОНИЯТ

Ў. Тансиқбоев массивида 9-қаватли 90 квартирали уй бунёд этилмоқда. Унда қурилиш-монтаж ишларини 3-уйсозлик комбинатининг 1-қурилиш бошқармасига қарашли Дмитрий Комаников бошчилигидаги комплекс бригада қурувчилари амалга оширишаяпти. Ўтган ойда улар 100 минг сўмлик қурилиш ишларини бажардилар.

— Объект март ойида фойдаланишга топширилиши керак. Шу боисдан ҳам бу ерга қурилиш материаллари ўз вақтида етказиб берилмоқда. Қурувчилар таъминотчилардан ниҳоятда мамнун. Аммо объектда бўлган киши шу кеча-кундузда қурувчиларнинг тежамкорликка ниҳоятда кам эътибор бераётганликлари гувоҳи бўлади. Бизнинг кўз ўнгимизда эндигина келтирилган бетон қоришма битта темир яшикка ағдарилди. Қоришма кўплик қилиб, яшикнинг ёнларига тўкилди. Ваҳоланки унинг ёнида яна бир шундай қути ҳам йўқ эмасди. Кран қоришмали яшикни юқорига кўтаргач, тахлаб қўйилган плиталар устига бетон «ёмғир»дек қуйилди. 9-қаватга чиқарилганда қоришманинг ярми қолди, холос.

Шу манзаранинг ўзиёқ объектдаги пала-партишлик, тартибсизликдан далолат бериб турарди. Бино олдидаги майдонча келтириб ташланган материаллар билан тўлиб тошган. Бурчакроқда эътиборсизлик туфайли бир машина қоришма қотиб ётибди. Тўғри, қурувчилар унинг ярмисини кўпориб, четга чиқариб ташлашга улгуришган. Аммо, қолгани кишининг кўнглига ғашлик солади.

Шаҳримизнинг қайсидир бир қурилиш объектида материаллар танқислиги туфайли уй-жой қурилиши суст кетяпти. Бу ерда эса хўжасизликка йўл қўйилмоқда. Бировнинг меҳнатини қадрламаган қурувчи ўз меҳнати қадрига етармиди!

С. ИКРОМОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ЧЕТ ЭЛ МАТБУОТИНИНГ СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ УЧИШИ ТЎҒРИСИДА ЁЗГАНЛАРИ

ПАРИЖ. Совет космонавтларининг ерга қайтиб тушиши —Париж матбуотининг диққат марказида турибди. Газеталар учишнинг якунлари, Совет Иттифоқининг космик фазони тинчлик мақсадларида ўзлаштириш программаси, Юрий Романенконинг космосда жаҳон рекорди қўйганлиги тўғрисида ҳикоя қилувчи катта-катта репортажларни бермоқда.

Экипажнинг киши бошқарадиган «Мир» комплекси ичидаги ишлари олимларга инсон организми имкониятлари хусусида янги ноёб маълумотлар олиш имконини берди, деб ёзади «Монд» газетаси. Бу ишлар янги, янада узоқ муддатли экспедициялар ўтказишга, жумладан Қуёш системасининг бошқа планеталарига космик саёҳатлар қилишга асос бўлиб хизмат қилиши шубҳасиздир.

Ю. Романенконинг рекорди космосни забт этиш тарихида янги бир босқични очиб берди, деб ёзади «Юманите» газетаси. Космик фазода ўн бир ой мобайнида қизғин ишлар қилинди, катта илмий аҳамиятга молик бўлган ғоят муҳим тажрибалар ўтказилди. Эндиликда орбитал станциялар катта илмий базагина бўлиб қолмай, совет экономикаси муҳим проблемаларни ҳал этишда шулардан кўп жиҳатдан фойдаланади.

Совет Иттифоқи космик программани муваффақиятли амалга ошириб бормоқда, деб ёзади «Либерасьон» газетаси. Ю. Романенконинг космосда узоқ вақт бўлиш жиҳатидан қўйган рекорди — космонавтнинг улкан шахсий жасоратидир. Бу аввало, совет саноати, олимлари, техниклари, ишчилари кўп сонли коллективининг ютуғидир.

* * *

ЛОНДОН. СССР космик фазони ўзлаштириш соҳасида АҚШ дан анча ўзиб кетди, деб таъкидлайди Британиянинг Би-би-си телепрограммаси. — «Космонавтларнинг ер атрофи орбиталарида бунчалик узоқ бўлиши яқин келажакда планеталараро саёҳатни рўёбга чиқаради».

«Руслар инсон Марсга тахминан 30 ой давом этадиган учишни бажаришга қодирми, деган саволга қунт билан жавоб изламоқдалар», — деб ёзади Лондоннинг «Таймс» газетаси. — Ю. Романенко ва унинг ҳамкасблари билимнинг турли соҳаларига доир ноёб илмий материалларни ерга олиб тушдилар. Совет космонавтлари орбитал комплекс энг замонавий ва кўп соҳали илмий лаборатория эканини исботладилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

Японияда чиқадиган «Асахи» газетасини тарқатиш хизмати раҳбарларидан бири маухфий вазиятда ўлдирилган. Террорчи ашаддий ўнг гуруҳларнинг жангарилари ана шу хизмат ходимларини таъқиб этмоқдалар. Полициянинг хабар беришича, марҳум боши ёрилган ҳолда ўзининг Токиодаги квартирасидан топилган.

1987 йилнинг май ойида ашаддий ўнг ташкилотлардан бири «Асахи» газетасининг Нисиномия шаҳридаги редакциясига ҳужум қилишни ўз зиммасига олган эди. Ана шу ҳужум вақтида бир журналист ўлдирилиб, бошқаси оғир жароҳатланганди. Японялик неофашистлар либерал йўналишдаги мазкур газетани «миллий манфаатларга хоинлик қилиш»да, ўнглар хавфини ва ҳарбий харажатлар кўпайтирилишини қораловчи материаллар эълон қилаётганликда айбламоқдалар.

* * *

ГАВАНА. Куба халқ ҳокимияти миллий ассамблеяси сессияси ўз ишини тамомлади. Сессия ишида Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, республика Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг Раиси Фидель Кастро фаол иштирок этди.

Ҳар бир йилга ном бериш анъанасига биноан, 1988 йил Кубада «Революциянинг 30 йиллиги» деб аталди. Бу йил, деди сессия ёпилишида нутқ сўзлаб Фидель Кастро, Куба учун хатоларни тузатиш жараёнини бирлаштириш ва салбий тенденцияларни тугатиш йили бўлиб қолади.

САМОЛЁТЛАР ТЎҚНАШИБ КЕТМАСЛИГИ УЧУН

АҚШда самолётларнинг бир-бирлари билан тўқнашиб кетиши олдини олиш учун мўлжалланган система лойиҳаси ишлаб чиқилди. Уни 90-йилларнинг бошларида барча юк ва пассажир самолётларига мажбурий равишда ўрнатиш мўлжалланмоқда. Тахминларга кўра ана шундай системаларни жорий этиш қиймати 250-500 долларни ташкил этади.

Мазкур системаларни мажбурий ўрнатиш тўғрисидаги қарорни шу йилнинг октябрь ойида қабул қилиш белгиланган, самолётларни эса жиҳозлаш 4—5 йил давом этади.

Калейдоскоп

Янги система ҳозир «Боинг — 727» самолёти бортида ўрнатилган ана шу хилдаги системага ўхшаб кетади. Ҳадемай уни бошқа авиакомпанияларнинг самолётларида ҳам қўшимча синовлардан ўтказиш ишлари бошлаб юборилади. «Эллайд сигнал» фирмаси (Бендикс аэроспес» фирмасининг бўлими) жумладан «Боинг —737» ва «ДС—8» самолётларига ўрнатиладиган системаларни, «Хонизлл» ва «Сперри» фирмалари эса биргаликда «МД—80» ва «Боинг — 727» типидаги икки самолёт учун системаларни тайёрламоқда.

РАШК...

(Бўлган воқеа)

Лайли барвақт уйғонди. Бугун қувончи ичга сиғмасди, ювиниб келгач, гулдондаги атиргул ва бир шохча сада райҳоннинг эскириб қолган сувини янгилади. Узун сочларини дам турмаклаб, дам битта қилиб пардоз-андозни жойига қўйди. Шахмат нусха атлас кўйлагини кийди. У аудиторияда ҳам юраги тошиб зўрға ўтирарди.

Бунинг устига-устак орқадан дугонасининг юборган «Лайли, Ш. кеча келибди, кўрдингми?», — деган ёзуви тамоман уни гангитиб қўйди. Ичига ўт тушгандек иккинчи соатнинг ярмидан: «Ўзимни лоҳас сезяпман», деб жўнаворди.

...Наҳотки икки кундан буён эсига тушмадим, беш минутга ҳам кўргани келмади? Уйи бир қадам эдику? Ё мендан хафамикан? Ё бошқасини топдимикан? Миясига келган бу фикрдан ўзи ҳам чўчиб кетди.

...Ҳозир хонамда кутиб турган бўлса-чи? Бу фикрдан ичига чироқ ёққандек бўлиб, жадал юра бошлади.

Қулоқларида Шоҳбознинг қачонлардир айтган гапи яна такрорланаётгандек бўлди.

Ўшанда...

Шоҳбоз юрагидагини айта қолди-да, бир жуфт атиргул билан сада райҳонни Лайлига тутди.

— Лайли, мана шу гуллар сизга, — деди.

— Нега, қўйсангиз-чи? — чўчиб кетди Лайли, — сиз ҳам кечга қолибсиз-а, Шоҳбоз ака, — деб гапни бурди.

Қандай қилиб Лайли ўша кундан бошлаб унинг инон-ихтиёрини олди? Ўша кундан бошлаб унинг юрагига муҳаббатнинг ларзасини ташлади. Шу-шу улар дўстликларини авайлар, бир-биридан хабарсиз қолмас эдилар. Энди булар тўғрисида одамлар орасида ҳар галгидек шивир-шивир гап: «Ҳой, фалончи, Шоҳбоз билан Лайли юрармиш», «Вой бир-бирига қандай мос», «Писмиқ Лайли ҳам бало, бахти бор экан-а, қара кимни ўзига қаратиб олибди», — деб гапиришар, бири ҳавас қилса, яна бири ҳасад қиларди. Булар эса ҳеч нарсани эшитмас, соф севгиларидан бахтиёр эдилар. Шоҳбоз билан Лайли ўрталарида илиқлик давом этарди. Шоҳбозни марказга аспирантурага чақиришди-ю, уларни ҳижрон-фироқ юзларини сарғайтирди. Баъзан Шоҳбознинг хатини суст келишидан Лайли хавотирга тушар, дардини дугонаси Нигинага ёрарди, шунда дугонаси:

— Ҳой, Лайли, сени бу олифта нега зор-интизор қилади, ё битта яримтасини топиб олган бўлмасин тағин, — деб жон куйдирарди.

— Э, нималар деяпсан ўзи, Шоҳбоз акам унақа енгилтак йигит эмаслар, ишлари кўп, ўқиш ўзи қанчалик оғир, тайёрланмасалар бўлмайди-да, — деб ўз-ўзини юпатарди-ю, лекин Нигинанинг гапидан юраги орқага тортиб кетарди.

У оёқлари зиналарга чалишиб, туртиниб чиқаркан, Нигинанинг айтган гапи ҳозир эсига келиб юраги ғашланди.

Коридордан ўтаётган дугоналарининг «Ҳа, Лайлихон, тинчликми?» дейишига қарамасдан, қовоғи солиқ, шошиб эшикни очди. Тўрттала қиз турадиган бу хона кимсасиз эди. У хонада сумбатдек қотди. Фақат стол устида эрталабки гуллар яшнаб турибди. Лайли вазадаги гулларга яқинлашди, хонани райҳон ҳиди тутиб кетган эди.

«Балки кечқурун келиб қолар?..» У кўзларидаги ёшини артди-да, қўлига тўрхалта олиб магазинга отланди.

«Оч ўтирмай, ул-бул нарса келтириб қўяй, ҳали замон дугоналарим ҳам келиб қолишади». Узун асфальтланган тор йўлакда учраган болалар унга Шоҳбоз бўлиб кўринар, шундай пайтда юраги типирчилаб ҳаприқиб бўшашиб кетарди.

Таниш сўқмоқлар, таниш сада дарахтлари тагидан, тоғнинг ўрма сочидек тўлғаниб оқаётган сой бўйларидан у карахт эди. Шоҳбознинг тимсоли кўзларини қоплаб олган эди.

— Лайли опа, нимангизни йўқотдингиз? — деди бирдан тўп ўйнаётган болаларга қараб турган Шоҳбознинг укаси.

— Ўзим...—деди-да унга ҳам қарамай, қадрдон мажнунтоллар ёқалаб юриб кетди. Олис тоғ чўққиларидан ҳам юқорида ёниб турган юлдузлар, бир пайт уларнинг севгилариниараннум этганда қандай ажойиб, ложувард эди. Негадир, ҳозир буларнинг ҳаммаси ғалати кўриниб кетди. Ўша кўк юзини қоплаб турган юлдузлар жимирлаб, Лайлини масхаралаётгандек туюлди. У «Энди ҳаммаси тугади, ҳаммасига якун ясалди, наҳотки у тоза муҳаббатимни поймол қилди?» дея ўйларди. У хўрсиниб, кўчанинг у ёғига ўтаётганида ёнгинасида машина «ғийқ» этиб тўхтади. Капалаги учган, жиғибийрон шофёрнинг:

— Эй синглим, сал кўзга қараш керак-да, ёш экансиз, ўзингизга жабр қилсангиз, шофёрга қийин, — деб эшигини зарб билан ёпиб, жўнаб кетди.

Шофёр нима деди, нима қилди — унга барибир эди. Уни ҳозиргина шу машинадан тушган, эрталаб кўрган кўҳликкина қиз, ёнида Шоҳбозга ўхшаган йигитнинг қўлидаги бир даста гулдастаси тамоман карахт қилган эди. Юраги дук-дук ура бошлади. Наҳот Шоҳбоз бўлса?! «Йўғей, яна алдамчи ҳисларга асир бўляпман». Қизнинг кўнглига ғашлик тушди. Жадаллаб қандай уларнинг орқасидан етиб келганини ҳам билмади.

Йигит ҳақиқатдан ҳам Шоҳбоз эди, улар тўғри ўша сўқмоқ бўйлаб, бир вақтлар Лайли билан соатлаб ўтиришган ўша сада қайрағоч томон боришарди. Энди уларнинг гапи ҳам аниқ эшитила бошлади.

Ие, Лайлини ҳам тилга олишдими, ана кулишяпти ҳам.

Лайлида қандай журъат пайдо бўлди, югуриб, сада тагида турган қиз билан Шоҳбозга тик қаради, унинг аъзойи бадани титрар эди.

У шарақ-шуруқ иккаласининг бетига тарсаки туширди. Тили танглайига ёпишиб қолган Шоҳбоз анграйиб турган синглисига ўғирлик қилиб қўлга тушган одамдек шумшайиб қаради.

Лайли юзларини тўсганча ётоқхона томон югуриб кетди. Шоҳбоз билан синглиси хонага кириб келишганда каравотда ётган Лайлининг ёстиғи намиққан эди.

Турсунтош ЖАББОРОВА.

Нафосат гулшани

УМРИМ БАҲОСИ

Оғушида эркалайди тонг,
Сокин, тоза ҳаво, қилур ром.
Гулга ошиқ маст булбул сози,
Мафтун қалбга беради ором.
Тарк қилмайлик боғ оралашни,
Қитиқлайди дилимни илҳом.
Ҳаёт гўзал, умрим баҳор — деб
Гулкосалар узатади жом.
Қалб оҳангим тўлар сатрга,
Тонг йўғирган покиза сўз бу!
Тонг нашъаси балқар шеъримдан,
Ҳар сатрида бор каби кўзгу.
Шу кўзгуда умрим баҳосин,
Ўлчаб-ўлчаб яшаш истайман.
Булбулга мен ҳамоҳанг бўлсам,
Оҳанг топ, — деб қалбим қистайман.
Эй булбулжон, сен гулга ошиқ,
Мен муҳаббат ашъорга адо,
Қўшиқларинг беради ором,
Халқим учун ҳар сатрим фидо!

Темур КАРИМОВ.

Ёшлар фестивали

Пойтахтимизда бўлган Куба студентларининг VI анъанавий фестивали Озодлик ороли революцияси кунига бағишланди. Москвада бўладиган якунловчи фестивалда иштирок этиш учун бўлган бу кечада шаҳримиз ўқув юртларида таҳсил олаётган студентлар ўз санъатларини намойиш қилдилар. Кўрик жюрисида Куба коммунист ёшлар комитетининг Совет Иттифоқидаги секретари Леонардо Дельгадо, Тошкентдаги консуллик секретари Нельсон Диас ва чет эллик ёшлар билан ишлаш советлари жамияти бадиий раҳбари В. Ф. Савиковалар қатнашди.

Кубалик аспирантлар ҳам ўз ватандошлари бадиий чиқишларини қизғин қарши олдилар.

Саҳналаштирилган бадиий саҳна асарлари, жозибали қўшиқ ва рақслар гўё Озодлик ороли нафасини олиб келгандек эди.

Тошкент Давлат медицина институти VI курс студенти Илиана Фроллета «Кумбия» ансамблининг қатнашчиси. Чет эллик студентлар «Балли, қизлар» конкурсининг ғолиби.

— Биз — медицина институтининг биринчи кубалик битирувчиларимиз. Совет Иттифоқида турли миллат вакиллари бизнинг ўқиш ва ҳаётимизга катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Қайта қуриш, жадаллаштириш ишлари барчамизни қизиқтирмоқда. Бизнинг ватанимизда ҳам катта ўзгаришлар бўлмоқда.

— Ўз саҳналаштирилган асарларимизда ана шу кураш йўллари ютуқ ва муаммоларини кўрсатишга ҳаракат қилдик, — дейди Илиана. Фестивалда политехника ва медицина институти талабалари чиқишлари юқори баҳоланди.

М. НАЗАРОВ.

Титроқ булутлар

Заиф нурин сочади қуёш,
Жимир-жимир қилар
хазонлар.
Уйғоқ ариқ олиб кетар
бош,
Қиличбозмиш киприк —
мезонлар.
Дарахтларни босади
мудроқ,
Гулбаргларни аёз қамчилар.
Кўк юзида булутлар
титроқ,
Кипригида совуқ томчилар.
Бу не кун-ки телба,
ғаройиб...
Гулшан боғлар қолдилар
етим.
Сокин атроф боқар
мунғайиб,
Босолмасдан куйган қалб
ўтин...
Табиатнинг қурир мадори,
Кўзларида ловуллар
ҳасрат.
Қайга кетди боғлар
баҳори,
Қайда қолди барқ, сурур,
ҳайрат?..

* * *

Бугун недир руҳимга
ҳоким,
Ўзим ҳам билмайман
унинг отини.
Дарахтзорлар шовуллаб
сокин,
Шивирлаб ўқийди ел
ижодини.
Кўкда бўзлаб сузган
булутлар,
Нимадир пуркайди,
шаклсиз, совуқ.
Найза бўлиб ниш урган
ўтлар,
Бемор каби ранглари
сариқ.
Меҳмон қушлар чирқиллаб
чунон,
Яланғоч шохларга учади
қўниб.
Кўм-кўк баҳор чиройи —
хазон
Боғнинг бир бурчида
тутайди ёниб.

Абдулҳай НОСИРОВ.

Рақслар гулдастаси

Меҳнаткашларнинг Бутуниттифоқ II тур халқ ижодиёти бадиий ҳаваскорлиги фестивалининг лауреати, Охунбобоев номидаги маданият уйи ансамбли коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига ўтказилган фестивалда фахрли иккинчи ўринни олишга сазовор бўлганди.

Маданият уйида турли тўгараклар бўлиб, унда 318 ҳаваскор қатнашади. Ансамблда 19 дан ортиқ рақкоса қиз бор. Уларнинг рақс санъати сирларини севиб қолишларида ансамблнинг доимий раҳбари, халқ ижодиёти бадиий ҳаваскорлиги фестивалининг лауреати Шукур Маҳкамовнинг хизмати катта. Бугун ижодий коллектив Ўзбекистон композиторларининг сўнгги йилларда яратган музикалари асосида яна бир рақслар гулдастасини ниҳоясига етказди. Бу — «Янги йил байрам концертига марҳамат» деб номланган программадир. Ансамбль бу программасини янги йилда мактаблар, болалар боғчалари ва оталиқдаги 19-маҳалла комитети клубларида намойиш этади.

Санъатнинг сеҳрли олами

МЕҲНАТ КИШИЛАРИ ҚАСИДАСИ

Ўзбекистон рассомларининг барчаси ўз асарларида ҳозирги замонни, халқимизнинг янги турмушини, ҳаётини кўрсатмоқда. Совет граждани юқори инсоний фазилатини очиб беришга ҳаракат қилмоқдалар.

Сўнгги пайтларда Ўзбекистон рассомлари яратган ҳар бир асар ўзининг чуқур ҳаётийлиги, самимийлиги, соддалиги, бўёқларининг аниқ ва ёрқинлиги билан ажралиб туради. Бу расмларда қаҳрамонларнинг ички дунёси, руҳий кечинмалари, ҳис-ҳаяжонлари жуда нозик ва аниқ қилиб очиб берилган. Ҳар бир рассом ўз мавзусини қидириб топишда доимо изланишда бўлади.

Айрим рассомлар шаҳар ҳаётини, айримлари эса севимли диёримиз образини — манзарасини яратишга интиладилар. Бошқа бир группа рассомлар эса колхоз ҳаётини тасвирлашга, кундалик ҳаётини, меҳнат билан чиниққан колхозчилар образини яратишга ҳаракат қиладилар. Бундай характердаги рассомлар қаторида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби — Зокир Иноғомов ҳам бор. Зокир Иноғомовни қизиқтирган, унинг қатор асарларида куйланган мавзу: қишлоқ ҳаёти, оддий совет кишисининг меҳнати ва маънавий қиёфаси, ҳақиқий инсоний фазилатларни улуғлашдан иборатдир. Рассомнинг характерли томонларидан бири бу, реал воқеликнинг ошиғи бўлиб, поэзия ва гўзалликни кундалик ҳаётда ҳис қилиши ва уни ўраб турган турмуш, воқеликни тасвирлашдан иборатдир. З. Иноғомовнинг биринчи асари бу — «Колхоз раисининг портрети» — 1948 йилда яратилган.

Бунда рассом образини жуда юзаки — схематик йўл билан беради ва бирмунча ҳаваскор рассом асарини эслатади. З. Иноғомов ўз устида мустақил ишлаб, аста-секин ўз маҳоратини оширади.

Рассомга ўз ижодий йўлида профессионал технологияни ошириши учун тажрибали рассомлардан Н. Қораҳон, Н. Кашина ва бошқалар яқиндан ёрдам беришди. Рассомнинг кўп асарларида бизнинг замонамиздан аста-секин йўқолиб бораётган халқ турмушининг ўзига хос лавҳаларини кўришимиз мумкин.

Рассом 1957 йилда «Чойга» асарини яратади. Картина сюжетида биринчи планда ўзбек ёели, узоқда, кенг далада меҳнат қилаётган колхозчиларни тушки «чойга» чақириш пайти тасвирланган. Авторнинг «Чойга» асари колхозчиларнинг кундалик ҳаётини, уларнинг турмушини ифодалайди.

З. Иноғомовнинг кейинги асари «Ошпаз аёл» деб аталади ва бунда ёшлар иродали ташкилотчи, ижодий меҳнат иштиёқи билан ёнган ҳолда тасвирланган.

Булар янги ҳаёт қураётган азамат ёшларимизнинг умумлашган типик образларидир. Асар чуқур лиризм ва замонавийлик руҳи билан суғорилгандир. Портрет жанрида яратилган асарларга «Чойхоначи», «Сут соғувчи З. Комилова портрети», «Уста Маҳмуд Усмонов портрети», «Келинчак», «Механизатор» ва бошқалар киради. Рассомнинг «Чойхоначи» асари алоҳида ўрин тутади. Рассом бу асар орқали халқимизнинг миллий руҳини, ижодкорлар назарига тушмаган хусусиятларни ўта маҳорат ва синчковлик билан ишонарли қилиб очиб беришга интилган.

Турмушдаги айрим воқеаларни, ўз қаҳрамонларининг руҳий ҳолатини нозик ва ёрқин бўёқларда акс эттириш рассом ижодининг характерли белгиларидан биридир. З. Иноғомов ҳаётимиздаги қизиқ-қизиқ воқеаларни топиб, шуларни астойдил, ҳар томонлама ёритишга интилади. Бунга «Керосинчи» асари мисол бўлади.

Рассомнинг «Хирмонда», «Механизатор», «Автодўкон — хирмонда» картиналари колхозларда дала ишлари айни қизиган мавсумни ҳикоя қилади.

Рассом кўпгина асарларида табиат манзараларини шундай чуқур ҳамда ўткир тасвирлайдики, яратган образларида миллий характер тузилишлари, уларнинг миллий хусусиятлари ёрқин кўринади.

З. Иноғомов қишлоқларимиз тароватини, уни янада файзли, чароғон қилиб келаётган меҳнат аҳлининг ёрқин сиймосини акс эттиришга, диёримиз манзарасини тасвирлашга алоҳида аҳамият бериб келмоқда.

Фаровон қишлоқ ҳаёти унинг ижодий лейтмотивидир. Халқ меҳри ва ихлосини қозониб келаётган, ҳаётий асарлари билан уларни эстетик тарбиялашда арзигулик ҳисса қўшаётган рассом Зокир Иноғомовга янгидан янги ижодий ютуқлар тилаймиз. Қайноқ давримиздан илҳомланган, меҳнат кишиларининг образини яратишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган рассомнинг бундан кейин ҳам халқимизни янги-янги асарлари билан қувонтиришига ишонамиз.

Ж. ДЎСТОЕВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг сектор бошлиғи.

СУРАТДА: рассом З. Иноғомов асарларидан намуна.

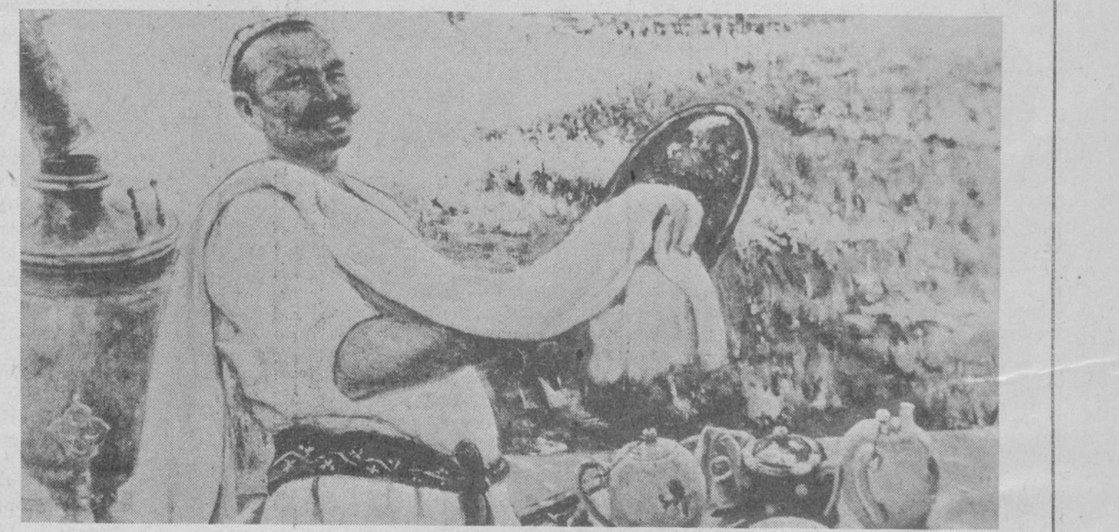

ХУШМУОМАЛАЛИК КУНИ

Бувижон, ўқиб беринг

Расулжон ишдан қайтар экан, уйи олдига етганда кўнгли беҳузур бўлиб кетди: «Хўш, бугун ўғилчамиз қандай «ҳунарлари» билан бизни «хурсанд» қилар экан?». Эшикни секин очди-ю, ўғлининг доимий: «Бугун менга нима олиб келдингиз?» деб берадиган саволи ўрнига: «Ассалому алайкум, дадажон, чарчамасдан яхши келдингизми?» деган майин овозидан дудуқланиб қолди:

— Ях-ях-ши, нимайди?

Ўғли чаққонлик билан унинг шляпасини, папкасини қўлидан олди. Бегона уйга кириб қолган одамдай аввал уйни, сўнг ўғлининг меҳрибончилик билан кутиб олганидан таажжубланди.

— Сиз дам ола туринг, мен чой олиб келаман, сўнг бирга овқатланамиз, — деганича ўғли ошхонага кириб кетди.

Расулжон ҳеч нарса тушунмай, унинг орқасидан қараб қолди: «Вой, тавба, ўзимизнинг ўша ўжар, инжиқ, тўполончи ўғилчами? Бир кунда шунча ўзгарса-я, инсоф берса ҳеч гап эмас экан».

Шу пайт тез-тез юрганча қўлида пиёла, чойнак кўтариб ўғли кириб келди:

— Олинг, дадажон, қайноққина чой ичиб ўтира туринг, Манави — янги газеталар.

Ҳали тахи бузилмаган газеталарни олар экан, улардан варрак ясалмаганидан хурсанд бўлиб кетди. «Айтардима, тўполончи бўлса, катта бўлганда қуюлиб қолади, деб. Бир кунда қуюлиб қолибди-ку, мана бинойидек хушфеъл, ақлли, ўғилмисан-ўғил. Аксига олиб онаси навбатчиликка кетгани яхши бўлмади-да, йўқса эркатойининг ширинсуханлигидан жуда хурсанд бўлиб кетарди-да». У жимгина расм чизиб ўтирган ўғлининг орқасидан кулиб қўйди.

Чақмоқдек хунук хаёл кўнглидан ўтди-ю, устидан муздек сув қуйилгандек ўрнидан иргиб турди. «Йўқ, бу бола — шум бола. Бирор ишни «қойилмақом» қилиб «бажариб» қўйганга ўхшайди». Расулжон тез-тез юриб хоналарни, ошхонани бирма-бир кўздан кечирди. Ҳамма нарса жойида. Демак мактабда ҳунарини кўрсатганга ўхшайди, эртагаёқ мактабга бориб учрашмасам бўлмайди.

— Ҳой, менга қара, синф раҳбаринг мени чақиртирмадими? — деди ҳовлиқиб.

— Безовталанманг, дадажон, ҳаммаёқ тинчлик-осойишталик, асло безовталанманг, — деди ўғил бамайлихотиргина.

— Ҳеч қаеринг оғримаяптими, иситманг йўқми?

— Йўқ. Соппа-соғман.

Улар овқатланиб бўлишди ҳамки, Расулжоннинг кўнглидаги ғашлик нари кетмади.

— Дадажон, чарчаган кўринасиз, унинг устига жуда эрта туришингиз керак, кириб ёта қолинг, — деди ўғли ўта меҳрибонлик билан.

— Ҳа, ҳа, тўғри-тўғри. Сен ҳам ёта қол, агар ҳаммаёқ тинчлик бўлса.

— Аввал дадажон, бир илтимосим бор. Ёзув столи устидаги кундалик дафтаримга чиройли қилиб имзо чекиш эсингиздан чиқмасин. Хайрли тун, дадажон, яхши ётиб туринг!

Расулжон столга яқинлашди. Кундалик дафтарни қўлга олиб ўқий бошлади: «Бугун «Мактабда, жамоат жойларида, уйда Хушмуомалалик куни ўтказилади. Ўғлингиз уйда бу кунни қандай ўтказди? Бир оғиз салбий ёки ижобий сўзингизни ёзиб, имзо чекинг!»

Расулжон бўшашиб стулга ўтириб қолди.

Гули ШУКУРОВА.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

БУТУНИТТИФОҚ МАРКАЗИ

Травматология ва ортопедия соҳасидаги илмий тадқиқотлар савиясини ошириш ва ана шу соҳани жадал ривожлантириш мақсадида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси Қўрғон шаҳрида Бутуниттифоқ илмий марказини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Профессор Г. А. Илизаров раҳбарлигидаги ана шу коллективнинг иш тажрибасини медицина практикасида кенг қўлланиш мўлжалланмоқда.

Қўрғон шаҳрида қўлланилаётган оғриқсиз ва қонсиз даволаш усуллари беморларни узоқ вақт кўрпа-тўшак қилиб ётиш, операциялар билан боғлиқ оғир оқибатлардан халос этиш, даволаш муддатларини қисқартириш имконини бермоқда. Методикалар характери илгари касалхоналарда йиллаб беҳуда даволанган беморларни қисқа муддатларда амбулаторияларда даволаш имконини бермоқда. Ҳали жаҳон практикасида бундай натижага бирорта ҳам мамлакат эришмаган эди.

Илизаров усули бўйича беморларни даволаш тажрибасидан ҳозир СССРдаги мингдан зиёд даволаш муассасаларида, бир қатор чет эл мамлакатларида қўлланилмоқда. Ортопед-травматологларни ўқитиш системаси ташкил этилган. Мамлакатимизнинг 10 та шаҳрида институт филиалларини ташкил этиш мўлжалланмоқда. Бу ҳар йили қарийб 25 минг беморни қабул қилиш имконини беради.

— Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, — дейди Г. А. Илизаров, — бизнинг усулимиз билан даволаганда касалхоналарга ётқизиш ва инвалидликка чиқариш ҳолларини қисқартириш эвазига ҳар минг бемор ҳисобига икки миллион сўмдан 19 миллион сўмгача иқтисодий самара олиш мумкин экан. Биз одамларга меҳнат қобилиятини қайтараяпмиз, кўпинча уларни ишдан ажралмаган ҳолда даволаяпмиз.

СУРАТЛАРДА: доцент Николай Мурзиков операция жараёнида Илизаров аппаратини ўрнатишга ҳозирлик кўрмоқда; Қўрғон шаҳридаги Бутуниттифоқ илмий маркази бинолари.

Э. Котляков фотолари,
ТАСС фотохроникаси.

Арктикага аталган дизель электроход

ХЕРСОН. Ленин комсомолининг 60 йиллиги номидаги Херсон кемасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси кемасозлари Узоқ Шарқ денгизчиларига «Владимир Арсеньев» дизель-электроходини топширдилар. Кемага совет тадқиқотчиси, этнографи ва ёзувчисининг номи берилди.

Муз классида кучайтирилган бу транспорт кемаси ўн минг тоннагача юк ортаолади. У сабзавот, хўл мева, гўшт ва сут маҳсулотлари, ёнилғи-мой ҳамда бинокорлик материаллари, машиналар ва ускуналарни, бошқа хил юкларни таший олади. Кемага халқаро стандартдаги 325 та контейнер жойлашади.

Дизель-электроход Арктика соҳилларида оёқ етиши қийин жойларни таъминлаб туришга аталган. Причали бўлмаган жойларда кеманинг юки вертолётлар, ҳаво кўрпаси устида юрадиган платформалар ёрдамида ёҳуд ўзи юрадиган чоғроқ баржалар — лихтерлар ёрдамида туширилиши мумкин. Махсус қурилма юкни бевосита муз устига туширишга имкон беради.

ОМОНАТ 45 ЙИЛ САҚЛАНДИ

НОВГОРОД. Унутилган омонат 45 йилдан кейин йўқлаб келинди. Новгород область омонат кассалар бошқармасига Фрунзе шаҳрида яшовчи П. И. Колганов мурожаат қилиб, 1942 йилда партизанлар отрядига жўнаб кетаётиб Валдай омонат кассасидаги ўз счётига 2 минг сўм пул қўйганлигини айтди. У кассадаги ана шу пулини яқиндагина эслабди.

Бошқарма ходимлари ветераннинг аризасини текшириб, унга жавоб йўлладилар. Жавобда омонат сақланганлиги, бундан ташқари деярли уч баравар кўпайганлигини маълум қилдилар. Собиқ партизаннинг илтимосига кўра, ана шу пул В. И. Ленин номидаги Совет болалар фондининг 707-счётига ўтказилди.

ОИЛАВИЙ МИКРОАВТОБУС

ЕЛГАВА (Латвия ССР). «Рафа» конвейеридан тушган машина кўп болали оилалар учун мўлжалланган. Корхона конструкторлари оддий микроавтобуснинг салонини қайта жиҳозлаб, унга хона тусини бердилар.

— Бундай машиналарни ишлаб чиқариш ғояси ота-оналарнинг корхонага келаётган мактублари асосида вужудга келди, — дейди корхона партия комитети секретарининг ўринбосари Н. Вязиков. — Гап тўртта ва ундан кўпроқ болалар тарбияланаётган оилалар ҳақида бормоқда. Оддий «Жигули», «Москвич» ва «Запорожец»ларга бундай оила аъзоларининг ҳаммаси сиғмайди. Микроавтобуснинг ўзгартирилган салонида бир неча секунд ичида йиғма креслоларни қулай ўриндиққа айлантириш мумкин. Автомобиль шаҳардан ташқарида сайр қилишга, шунингдек узоқ маршрутларга мўлжалланган бўлиб, йўлда овқатланиш ҳам мумкин. Бунинг учун салонда йиғма стол мавжуд. Оилавий «Рафик» саккиз кишига мўлжалланган. Бу рақам ҳам тасодифий эмас: саккиз киши сиғадиган машинани ҳаваскор шофёрлар ҳам бошқариш ҳуқуқига эгадир.

Корхона конвейеридан элликта оилавий микроавтобус дастлабки туркуми тушганлиги «Рафа» коллективининг яна бир меҳнат ғалабасидир. Автомобилсозлар ўтган йили планга қўшимча бир мингтадан кўпроқ машина тайёрлаб, социалистик мажбуриятларини бажардилар.

ЖИНОЯТ СОДИР БЎЛДИ

ЎҒРИЛАР ҚЎЛГА ОЛИНДИ

Шу йилнинг 7 май куни Абай кўчасида жойлашган давлат агросаноати биноси олдида турган Е 57-97 ТН номерли «ВАЗ-2103» машинаси номаълум шахс томонидан ҳайдаб кетилди. Машина шу куни кечқурун Хуршид кўчасидан топилди. Унинг тўрт ғилдираги ўғирлаб кетилганди.

23 май куни Навоий кўчасида жойлашган 159-қурилиш трести биноси олдида турган Д 49-01 ТН номерли «ВАЗ-2103» автомашинаси олиб қочилди.

21 август куни «Марказ-27» кварталидаги 11-уй ёнида турган Г 49-69 ТН номерли «Москвич» машинаси, 5 сентябрь куни эса худди шу кварталдаги 29-уй олдида турган Г 73-54 ФЕ номерли «ВАЗ-2105» автомашинаси, 7 сентябрь куни эса Абай кўчасида жойлашган стоматология поликлиникаси олдида турган В 07-13 ТН номерли «ВАЗ-2105» машинаси номаълум шахслар томонидан ҳайдаб кетилганди.

Машина ўғриларини қўлга тушириш юзасидан группа тузилиб, унинг составига Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси ва Октябрь район ички ишлар бўлими ходимларидан бир нечтаси киритилди. Группа аъзоларининг оператив иш олиб бориши натижасида машина ўғрилари қўлга олинди.

Куйбишев район Ички ишлар бўлими ходимларининг аниқ иш кўриши натижасида гражданка «Н.»га ҳужжатлари қайтариб берилди. 19 декабрь куни у Луначарский шоссеси бўйлаб уйига бораётган эди. Худди шу вақтда рўпарасидан «Ява» мотоциклида келаётган икки номаълум шахс кутилмаганда унинг қўлидаги сумкага ташланиб, юлиб олиб қочади. Жиноятчилар кўп ўтмай қўлга олиндилар. Улар олдин судланган А. Н. Аглигулин, М. Ф. Адигамовлар экан.

29 декабрь куни Ленин район ички ишлар бўлими хизматчилари томонидан 4-Қўйлиқ массивида Андижон шаҳрида яшовчи К. И. Акбаров ва шаҳримизнинг Собир Раҳимов районидаги Бобожонов кўчасида истиқомат қилувчи М. Н. Азизовлар қўлга олинди. Уларнинг ёнидан маълум миқдорда «наша» наркотик моддаси топилди.

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАН ҚИДИРИЛМОҚДА

Калинин массивида жойлашган 12-уйнинг 54-квартирасида яшовчи 1938 йилда туғилган Тўлқин Султонович Маҳмудов қидирилмоқда. У 1987 йилнинг 26 ноябрида уйидан чиқиб кетганича қайтмаган. Унинг белгилари: бўйи 178 сантиметр, ўртача оғирликда, сочлари оқарган, мўйлови бор. Ўнг елкасида холи, қўлларидан бирида 10 сантиметр узунликда кесилган жойи бор. Кўк рангли шляпа, устида эса қора куртка кийиб олган.

* * *

Ўзингиз пайқаган тартиббузарликлар, жиноятлар ҳақидаги маълумотларни 33-71-47 ёки 56-99-10 телефонлари орқали хабар қилишингизни сўраймиз.

Турмуш чорраҳаларида

САЙЛ

Ўғлимнинг харҳашаси сабаб бўлди-ю, уйгача яёв боришга тўғри келди.

Сирасини айтганда Ботир буткул ҳақ эди: кунда шундай — эрта билан шоша-пиша боғчага отланамиз, трамвайдан тушгач мен уни дарвозадан ичкарига киритиб юбораману, идорага югураман. Кеч палла ҳам айнан шундай — идорадан чиқаману, боғчага келаман, ўғлим мени дарвоза тагида кутиб турган бўлади. Бекатга чопамиз. Трамвайда тиқилинч...

Хуллас яёв юрадиган, Ботирнинг таъбири билан айтганда, уйга айланиб борадиган бўлдик.

Куз. Кечки палла. Дов-дарахтлар шомги шабадада шошилмай шовуллайди. Онда-сонда оёқ остига сарғиш-кўкимтир барглар тўшалади.

Катта кўча. Қоронғу тушишига хийла вақт бор. Одамлар оқими сийраклашган. Кафтдек текис кенг кўчани тўлдириб турнақатор, ғиз-ғиз ўтиб бораётган машиналар оқимининг кети кўринмайди. Машиналар тезлигидан ҳосил бўлаётган шабада баргларни у ёқдан-бу ёққа тўзғитади...

— Бугунчи, бугун... боғчада бизлар светофор ўйнадик. Мен милиционер бўлдим, — деди Ботир ранг-баранг машиналардан кўзини узмай.

— Хўш, хўш, — дедим уни гапга чорлаб, — кейин нима бўлди?

— Биласизми... Шуҳрат бор-ку, ўша қоидани бузди...

— «Авария» қилиб қўйдими?! — унинг овозидаги беғуборлик, самимийликдан мендаги қизиқиш янада кучайди. — Қоидани бузган бўлса... милиционер жарима тўлатиши керак-ку!?

— Унақа эмас.. Сиз билмайсиз. Умуман қоидага алоқаси йўқ.

— Ие-е! Ҳозиргина ўзинг, Шуҳрат қоидани бузди, дединг-ку!

— Йўқ! Ундай эмас — Ботир қандайдир сўзни тополмай қийналаётган эди.

— Менга қара.. Қани, бўлган воқеани бир бошидан, шошилмай айтиб берчи! — шундай қилса тополмай қийналаётган сўзини жилла қурса тушунтириб берадигандек эди назаримда.

— Боғчада светофор ўйинини ўйнаётган эдик. Шуҳрат, мен шофёр бўламан деди-да, янги машинани миниб олди. Кейин Азиза, менинг қўғирчоғимни бобомларникига олиб бориб қўй. Бобомлар невараларини соғинган бўлсалар керак деди. Шуҳрат, йўқ, обормайман, деди. Азиза илтимос қилди. Шуҳрат кўнмади.

— Гап бу ёқда демайсанми? Демак Шуҳрат ёмон бола экан-да?

— Йўқ! У ёмон бола эмас. У менинг энг яхши ўртоғим.

— Яхши бола бўлса... Унда нега Азизанинг...

— Ие-е. Нега тушунмайсиз ахир? Шуҳрат, фақат менинг машинам яп-янги... «Волга». Сенинг қўғирчоғинг эски... деди холос.

— Ҳа, мана энди тушундим...

— Шуҳрат шунақа ўзи... Боғча опамлар, ўйнанглар деб қўғирчоқ, турли ўйинчоқларни берсалар, янгисини танлаб оладида, ҳеч кимга бермайман, меники, менинг ўйинчоғим дейди... Азиза, Шуҳратга, сен қизғанчиқсан, — деди.

— Милиционер деганлари шундай пайтда, қоидани бузганларни тартибга чақириши керак-ку!

— Уф! — Ботирнинг кичкина юзи, лунжи пуфакдек шишди. — Нега тушунмайсиз, Машина уники, нима қилса ихтиёри.. ўзи билади.

— Мен ҳеч нима тушунмадим...

Ботир рости билан тушунмадингизми, дегандек менга жаҳл аралаш қаради. Биз чорраҳага яқинлашиб қолган эдик...

— Мен, Шуҳрат билан энди сираям, гаплашмайман!

Ботирнинг гапи чала қолди. Кимдир бақириб юборди. Машина кескин тормоз берди. Кенг кўчани тўлдириб елдек ўтаётган машиналар нари-бери юриб тўхтади. Кимлардир машина эшигини оча солиб кўча ўртасига югурди. Ўғлим иккаламиз ўттиз метрлар чамаси нарида, кўча ўртасида кўндаланг туриб қолган машина томон илдам юрдик...

Кўндаланг туриб қолган енгил машина остида қизил белбоғ ғижимланиб ётар, ўн-ўн бош донача қурт, печенье тариқдек сочилиб кетганди.

— «Тез ёрдам» машинасини чақириш керак?!

— Бу орада телефон йўқдуров!

— Касалхонага олиб бориш керак..

Икки йигит машина уриб юборган қариянинг қўлтиғидан даст кўтарди.

— Ҳа, зудлик билан касалхонага олиб бориш зарур.

— «Тез ёрдам» машинаси келгунича вақт ўтиши мумкин.

Учинчи бир йигит чолнинг оёғидан кўтариб йўл чеккасида турган машиналардан бири томонга юришди. Кимдир машинанинг орқа эшигини очди. Чолни машина олдига олиб боришганларида:

— Ҳай, ҳай! Нима қилаяпсизлар? — сочи калта қирқилган аёл уларнинг йўлини тўсди. — Ўриндиқ ғилофи янги эди. Анави машинада олиб бора қолинглар!

Йигитлар қарияни нарироқда турган машина томон кўтариб кетишди. Машина эгаси бўлса керак, ёшгина бир ўспирин уларга қарашиб юборди.

Дам ўтмай машина қоронғу кўчани ёритиб касалхона томон елдек учиб кетди.

Ботир турган ерида ҳайкалдек қотганди. Олдига бордим.

— Юр, ўғлим, юрақол...

Унинг қўлидан ушладим. Муштга тугилган қўли қалт-қалт титрар, икки кўзи сочи калта қирқилган аёлда, вужуди алангайи оташ бўлиб ёнарди.

Мирҳамид АҲМЕДОВ,
СССР Журналистлар союзи аъзоси.

Бу фильмни кўринг

«Крейцер сонатаси»

Адабий асарни экранлаштириш режиссёр зиммасига улкан масъулият юклайди. Зеро китобхоннинг севимли қиссаси ёки романини кинотомошабин диққат-эътиборига лойиқ фильм қилиб яратиш осон иш эмас. Буни яхши билган РСФСР халқ артисти Михаил Швейцер буюк рус адиби Лев Николаевич Толстойнинг «Крейцер сонатаси» номли асарини «Мосфильм» киностудиясида экранлаштириб, кенг томошабинлар ҳукмига ҳавола этди. Фильм ўзига хос шаклда ишланган. Албатта, қисса билан таниш бўлган киши, хоҳласа-хоҳламаса, беихтиёр уларни ўзаро таққослайди. Экрандаги «Крейцер...» билан китобдагиси худди эгизаклардай бир-бирига ўхшаб кетади, бир-бирини тўлдиради. Айни пайтда ҳар бири ўз ҳолича оригинал, бетакрор бўёқларга бойлиги билан фарқланиб туради. Ваҳоланки, Лев Толстойнинг бу «...сонатаси» шу вақтгача кинобоп эмасдек туюларди. Фақат М. Швейцернинг маҳорати ва қобилияти туфайли, шунингдек, бош қаҳрамон Позднишев образини яратган РСФСР халқ артисти Олег Янковский иштироки картина муваффақиятини таъминлади.

Мазкур фильмда виждон, диёнат, ўлим, ҳаёт мазмуни каби тушунчалар хусусида фикр юритилади. Қаҳрамонимиз Позднишев саккиз йил бирга яшаган хотинини (актриса Ирина Селёзнева) рашк ўтида ўлдиради. Қамоқ муддатини ўтаб уйига қайтар экан, поездда ҳамроҳ бўлган тасодифий йўловчига (актёр Александр Трофимов) бошидан кечирган савдоларни ҳикоя қилиб беради. Фильм воқеалари ана шу тарзда бошланади.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

СУРАТДА: фильмдан кадр.

«Камалак» шахмат клуби

УСТОЗ ХИЗМАТИ

1870 йили Баден-Баден шаҳрида ўтказилган икки даврали турнирда томошабинлардан бири немис маэстроси Г. Неймандан биринчи ўринни эгаллаган «буюк Андерсенни» қандай қилиб иккала партияда ҳам енгганлигини сўради.

— Бу устозимнинг хизмати, — деб жавоб берди Нейман.

— Устозингиз ким? — қизиқсиниб суриштирди томошабин.

— Сиз айтган ўша буюк Андерсен.

Қизиқ, ана шу турнир — халқаро шахмат конгрессида улуғ рус ёзувчиси И. С. Тургенев унинг вице-президенти этиб сайланган эди. Мастерлар даражасида ўйнаган ёзувчи катта шахматчилар даврасида ҳам машҳуру мўътабар киши эди.

ТЕЗ ЁРДАМ

Ричард Пеннинг 1844 йили Нью-Йоркда чоп этилган «Шахматчилар учун ҳикматли сўзлар ва маслаҳатлар» деган китобида шундай тавсия берилган эди: «Бордию меҳмонингиз сиздан устма-уст бир неча бор мағлуб бўлгач ўзини ёмон ҳис қилаётганидан шикоят қила бошласа, навбатдаги ўйинни ютқазиб беринг, шу заҳотиёқ соғаяди-қолади.

ШЛЯПАГА ЖОЙ ЙЎҚ

1840 йили Париждаги машҳур «Режанс» шахмат клубини зиёрат қилган инглиз журналисти Жорж Уокер шундай деб ёзган эди: «Якшанба кунлари у ерда одамлар шунчалик тирбанд бўлардики, вақти-вақти билан мутасаддилар улардан жойни эгалламаслик учун... бош кийимларини ечмасликларини илтимос қилардилар».

ЎЗИНГИЗ ПАТЦЕР!

«Ёмон ходим», «Халтурачи» деган маъноларни билдирувчи немисча «патцер» сўзи инглиз тилида ўзига хос, яъни «гўл шахматчи» деган мазмун касб этган.

Гўё бу шундай юз берганмиш.

Ўттизинчи йилларнинг охирларида гитлерчилар Германиясидан Англияга кўчиб келган гроссмейстер Якоб Мизес Лондонда бир йўла ўйин сеанси бераётган экан. Иштирокчилардан бири ўз шоҳи мот бўлиб қолган деб ўйлаб, сеансчига савол назари ташлаб: «Пат, сэр?» — дебди.

«Ўзингиз патцер, йигитча!» — дебди ранжигансимон гроссмейстер қора шоҳ юра оладиган иккита катакка икки бармоғини тираб.

СИЗ ҚАНДАЙ ЎЙНАРДИНГИЗ?

Юриш оқлардан.

Юриш қоралардан.

Шарт шуки, энг яхши юришни доналарни қўзғатмай топинг.

СССР спорт мастери
М. МУҲИДДИНОВ тайёрлаган.

Саёқ юрган таёқ ейди

Туринг, суд келяпти!

Кўринишидан тоғни урса талқон қиладиган бу йигитни коллектив олдида айбдорларча бўйнини эгиб туришига нима сабаб бўлди? Ичкилик. Агар Игорь Черняев мана шу оғуга ружу қўймаганида ҳамкасблари олдида балки изза бўлмасмиди?

Ўша куни у ишдан кейин ҳамтовоқлари билан дилхушлик қилди. Арақ тўла пиёлани сипқорган сари очилиб борарди. Кейин... Эрта тонгда ўзини ҳушёрхонада кўрди. Қилмишидан пушаймон бўлиб, шишиб кетган юз-кўзларини панжалари орасига олди. Афсуски, вақт ўтган эди.

«Красновосточное» депосида бўлиб ўтган ўртоқлик судига И. Черняевнинг касбдошлари йиғилди. Сўзга чиққанлар ичкиликбознинг бу қора ишини аёвсизларча фош этдилар. Игорь коллектив олдида изза бўлиб, ножўя қилмишидан пушаймон бўлди.

Трамвай цехининг слесари М. Абдураҳмонов 50 ёшни уриб қўйган бўлса ҳам ичкилик деган жойда сахий табиатнинг бор ноз-неъматларидан воз кечадиган одат чиқарди. Буни қарангки, ўз хурсандчилиги — нафсини қондирган бу ичкиликхўр ўша куни оиласи тинчини бузди. Безориларча хотинига дўқ-пўписа қилди. Жанжалнинг охири яхшилик билан тугамаслигини дилдан ҳис қилган аёл ночор ҳушёрхонага қўнғироқ қилди. Эртасига ичкиликбознинг бу қилмиши депо ўртоқлик суди йиғилишида кўрилди. Арақ ичиб кўпчилик олдида обрўсини тўккан слесарга коллектив қаттиқ танбеҳ берди.

Ҳайдовчилар бригадири Д. Мирусмонова трамвай вагони ичида бир гуруҳ майхўрларни маишат қилиб ўтирганини пайқаб қолди. Улар ҳатто салонда ёнғин кўтарилиш ҳолатини вужудга келтирган эдилар. У дарҳол навбатчи мастер А. Сайфулинага хабар берди. Электр тармоқлари токдан узиб қўйилди. Ичкиликбозлар қўлга олиниб, милиция бўлимига топширилди. Уларнинг ножўя қилмиши ўртоқлик судида кўрилиб ҳам моддий, ҳам маънавий жазоландилар. Ҳушёр Д. Мирусмонова ва А. Сайфулиналар эса коллектив олқишига сазовор бўлишди.

Ўртоқлик суди коллектив ўртасида таълим-тарбиявий ишларни олиб боришда ҳам ибратли ишлар қиляпти. Бу борада йўл қўйилган камчиликларнинг олди олиняпти. Яқинда суд коллегияси трамвай ҳайдовчиси Н. Зиятов ишини кўрди. Бу қўпол ҳайдовчи йўловчиларни ножўя сўзлар билан ҳақоратлаган. Судда маълум бўлишича Н. Зиятов ҳозирги долзарб давр — қайта қуриш ва жадаллаштириш ишларида фаол иштирок этмаган ва коллектив назаридан четда қолган.

Депо жонкуярлари Б. Қодиров, В. Ясюк, Н. Куприян, Б. Прокудин, Д. Мирусмонова, П. Бассмертний ва Б. Богдановлар корхона ўртоқлик судининг аъзолари ҳисобланишади. Бу мураббий ишчилар активлигида корхонада қатъий тартиб-интизом ҳукм сурмоқда.

Ўртоқлик судининг раиси коммунист Алексей Стручаев етакчилигидаги бу суд ҳайъати ичкиликбозлик ва меҳнат интизомини бузувчиларга қарши курашда ошкора иш олиб бормоқдалар. Бу эса коллективнинг электр транспорти корхоналариаро уч квартал учун ўтказилган социалистик мусобақада ғолиб бўлишида ўз аксини топди.

А. ФАТТОҲОВ.

ЛАТИФАЛАР

Афандининг хотини совчиликдан фиғони фалакка чиқиб қайтди:

— Энди дастурхондаги нонни синдиришимиз билан, кўчадан сочлари елкасига тушган, жинси шим кийган бир тасқара жилпиллаганича кириб келиб, салом-аликсиз ичкари уйга ўзини урди. Кейин билсам, шу қуриб кетгур учун совчиликка борган эканман. Онаси ҳар икки гапнинг бирида: «Ўзи биттаю биракай бўлгани учун қизимни ҳам ўғлим ўрнида кўраман», дейди. «Хўп, бошқа келармиз», дедиму изимга қайтавердим.

— Хўш, ўғлингнинг ўзи нима дейди!

— Шу Зиночкани олиб берсангиз — олиб берасиз, бўлмаса бошқасига уйланиб бўпман, деб иккала оёғини бир этикка тиқиб турибди, тентак.

— Майли, тўйни бошлайверайлик, онаси. Ўзи ҳам турқи-тароватидан яккаю-ягона тирноғимиз Тойлоқвойнинг тенгига ўхшайди. Бир йўла ҳам келинлик, ҳам куёвлик бўларканмиз-да, — деди кулиб Афанди.

⊙

Афанди пойафзал магазинига кириб анча юрди-ю, ўзибоп дурустроқ туфли тополмади.

— Насриддин ака, ярим соатдан бери у ёқ-буёққа ўтасиз, ўйланиб ўтирмай таваккал биронтасини олавермайсизми. Барибир ҳозир тузукроғи йўқ, — деди сотувчилардан бири.

— Биз ҳам ўзи шу ҳақда гаплашиб турувдик, — деди Афанди пештахтадаги «оғзи» очилиб турган туфлини кўрсатиб.

⊙

Афанди мактабда ўқирди. Бир куни дарс пайти ўқитувчи болаларга савол берди:

— Сув билан туз реакцияга кирса, қандай модда ҳосил бўлади!

— Албатта, намакоб-да! — деб биринчи бўлиб жавоб берди Афанди.

⊙

Афанди магазиндан олган пальто ва телпакни кийиб, бир пой этикни елкасига ташлаб кетаётган эди, ўртоғини учратиб қолди:

— Ҳа, мулла Насриддин, саратонда ясан-тусан бошқача!

— Э, бугун шунақа ясанмасам, чиллада яна костюмчан қоламан шекилли.

⊙

Уйига аразлаб келган қизи Афандига шикоят қилди:

— Ўтган ҳафта ёқут кўзли узук олиб беринг десам обермади. Кеча зирак таққим келяпти десам, шу арзимаган нарса учун ҳам жанжал кўтарди. Куёвингиз кейинги пайтларда шунақа ҳунарлар чиқарадиган бўп қолган.

Ҳамма айб қизида эканлигини сезган Афанди ўшқириб берди:

— Йигит кишига етмиш ҳунар оз, дейишган. Бор, уйингга жўна!

⊙

Сотувчи қиз Афандини жеркиб ташлади. Афанди эса: «Хушмуомала бўлиш керак, қизим», деган эдики, у яна бобиллаб берди:

— Шундай қилмасам харидор келмай, план бажарилмай қолармиди, бобой!

— Э, молларинг-ку сотилиб кетар, аммо шу туришда ўзингга харидор чиқмай қолади-да, — деди аччиқланган Афанди.

Абдумалик ИСОМИДДИНОВ.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МИНИСТРЛИКЛАР, МУАССАСАЛАР, САВДО ВА САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ҲАМДА КООПЕРАТИВЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ САВДО РЕКЛАМАСИ БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ
1988 ЙИЛДА
РЕКЛАМА ИШЛАРИНИ БАЖАРИБ БЕРИШ ЮЗАСИДАН

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Агар Сиз ишлаётган корхона ёки ташкилот ҳали у қадар нуфузга эга бўлмаса, ишлаб чиқараётган маҳсулотларингиз харидорлар назарига тушиб улгурмаган бўлса, кафе ёки ресторанингиз айтарли даражада гавжум бўлмаса — бир сўз билан айтганда, реклама мутахассисларининг ёрдамига эҳтиёж сезсангиз

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИГА ТАШРИФ БУЮРИНГ!

Агентлик адреси: 700027, Тошкент шаҳри, Большевик кўчаси, 6-«а» уй. Маълумотлар олиш учун телефонлар: 45-37-27, 45-37-24.

Агентлигимиз ихтиёрида телевидение, радио, кино, матбуот сингари оммавий ахборот воситалари мавжуд. «Союзторгреклама» Сиз ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг афзалликларини кенг халқ оммасига етказиш учун миллионлаб телетомошабинлар кўриши мумкин бўлган фильмлар, кўрсатув ва эшиттиришлар, плакатлар ва эълонларни тайёрлайди.

Эълонлар, интервьюлар, магнит лентасига ёзилган фильмларда биз оммага товарларингиз ҳақида, корхонангизда кўрсатилаётган хизмат турлари ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берамиз.

Истагингизга кўра республика, область ва шаҳар газеталари, реклама ҳафталиклари ҳамда журналларнинг саҳифаларида реклама материаллари ёритиб борилади.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги корхонангиз ишлаб чиқараётган товар ва маҳсулотлар ҳақида «Публиколор» қурилмалари (югурувчи текст ёрдамида) маълум қилади.

РЕКЛАМА ИШИНИНГ БИЛИМДОНЛАРИ СИЗГА:

— энг самарали реклама турини танлаш,

— муайян реклама тадбири ёки бутун бир реклама кампаниясининг планини ишлаб чиқишда ёрдам беришади,

— Сиз ишлаб чиқараётган маҳсулотни истеъмолчиларга тезроқ етказиб бериш йўллари ҳақида малакали маслаҳат беришади.

Реклама хизматининг турлари ва хизмат ҳақи тўғрисида қўшимча маълумотлар олиш, буюртмаларни расмийлаштириш юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинг: 700027, Тошкент шаҳри, Большевик кўчаси, 6 «а» уй. Телефонлар: 45-37-24, 45-37-27.

Транспорт: метронинг «Халқлар дўстлиги» станцияси; 27, 59, 62, 76-автобусларнинг «Кичкинтой» магазини» бекати.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

Анор шарбати — саломатлик манбаи

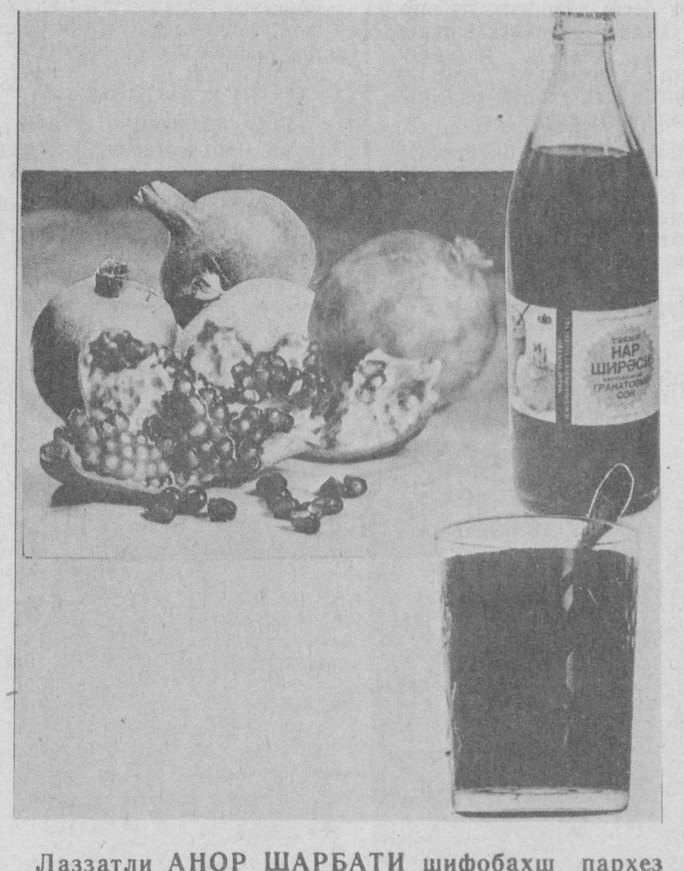

Лаззатли АНОР ШАРБАТИ шифобахш парҳез воситаси ҳамдир. У қондаги гемоглобин (қизил қон таначалари таркибига кирувчи ва унга қизил ранг берувчи модда) миқдорини кўпайтиради.

Энг яхши анор навларидан тайёрланган бу хуштаъм шарбат органик кислоталар, шакар, минерал ва биологик актив моддаларга, витаминларга ниҳоятда бой. Шифокорлар юрак-қон томир касалликлари, камқонлик, жигар хасталиклари ва овқат ҳазм қилиш органлари касалликларини даволашда анор шарбатини тавсия этишади.

Анор шарбатидан чанқовбосди ичимликлар тайёрлашда ҳам фойдаланиш мумкин.

АНОР ШАРБАТИ «ТАШПЛОДООВОШЧПРОМ»НИНГ БАРЧА МАГАЗИНЛАРИДА СОТИЛМОҚДА.

«ТАШПЛОДООВОШЧПРОМ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/I да Князь Игорь (12.00), Коппелия (19.00), 6/I да Коппелия (12.00), Флория Тоска (19.00), 7/I да Аловиддиннинг сеҳрли чироғи (12.00), Спартак (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/I да Тақдир эшиги (12.00 ва 19.00), 6/I да Ҳазрати аёл (19.00), 7/I да Куёв (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/I да Янги йил арча байрами томошалари, 6/I да Ёшликда берган кўнгил, 7/I да Ҳийлаи шаръий.

Кино

4 ЯНВАРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Восток — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (16, 18, 20, 21.00).

Дружба — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (жуфт ва тоқ соатларда).

Искра — «КРЕЙЦЕР СОНАТАСИ» (17.15, 20.00).

Санъат саройи — «АРТИСТ» (катта зал, 17, 20.00; кичик зал, (18, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (19.00, 21.00).

Қозоғистон — «ҲАММА ҚАМОҚҚА ОЛИНСИН» (17, 18, 20.00).

Ҳамза номли — «ҚОРА КЎЗОЙНАК» (жуфт соатларда).

Москва — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (17, 19, 20.40).

Нукус — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (тоқ соатларда).

Мир (метронинг «Чкалов» станцияси) — «ДОВЮРАК ЧОПҚИР» (17, 19, 20.45).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ҚИЗИЛ ЗОНА» (жуфт соатларда).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-34, 44-21-44, 44-21-74;
Чайка — 77-06-20;
Москва — 33-05-01;
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25;
Восток — 91-14-61;
Тинчлик — 58-34-88.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Циркда арча» томошалари (14.30, 17.00, 19.30).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1988 йил январдан совет ва чет эл газета ва журналларига ОБУНА БОШЛАНДИ (лимит белгиланган даврий нашрлар бундан мустасно, уларга обуна 1 августдан 1 ноябргача қабул қилинади).

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» республика агентлиги.

ПОЙТАХТ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ махсус алоқа хизматларининг иши қониқарли ташкил этилмаганлиги учун 1988 йилнинг январидан қуйидаги хизмат телефонларини

БЕКОР ҚИЛДИ:

005 — Ўрта Осиё темир йўлининг справка бюроси;

006 — Тошкент аэропортининг справка бюроси;

066 — Тошкент аэропорти марказий агентлигининг справка бюроси.

Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмасининг Республика китоб базаси коллективи базанинг собиқ хизматчиси, пенсионер

Абдусамад ҲАКИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Газета ўзбек ва рус тилларида мустақил бир йилда 300 марта чиқади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 10506. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 23.00 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим.] А. 2014. Тиражи — 100.191. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. 0.